Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2025. gada 18. decembrī*

Apelācija – Kopējā patvēruma un imigrācijas politika – Regula (ES) 2019/1896 – Eiropas integrētā robežu pārvaldība pie Eiropas Savienības ārējām robežām – Eiropas Robežu un krasta apsardze – Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*) – *Frontex* pienākumi pamattiesību aizsardzības jomā – Atpakaļraidīšanas (*pushback*) uz trešo valsti prakse Egejas jūras reģionā – *Frontex* ārpuslīgumiskā atbildība – Reāls un droši zināms kaitējums – Pierādīšanas pienākums – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā – Pirmšķietami pierādījumi – Eiropas Savienības Vispārējās tiesas pienākums iztiesāt lietu

Lietā C-136/24 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2024. gada 19. februārī iesniedzis

Alaa Hamoudi, ko sākotnēji pārstāvēja *F. Gatta*, *avvocato*, vēlāk – *F. Gatta*, *avvocato*, un *A. Musco Eklund*, profesore, kuriem palīdz *J. De Coninck*, eksperte,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*), ko sākotnēji pārstāvēja *C. Carroll* un *R.-A. Popa*, pārstāvji, kuriem palīdzēja *B. Wägenbaur*, advokāts, vēlāk – *H. Y. Caniard*, *C. Carroll* un *R.-A. Popa*, pārstāvji, kuriem palīdz *B. Wägenbaur*, advokāts,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], palātu priekšsēdētāji F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*], I. Ziemele, J. Pasers [*J. Passer*], O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], D. Gracijs [*D. Gratsias*], M. Gavalecs [*M. Gavalec*], Z. Čehi [*Z. Csehi*] un B. Smulderss [*B. Smulders*] (referents),

ģenerāladvokāts: R. Norkus [*R. Norkus*],

sekretāre: S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2025. gada 4. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2025. gada 10. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar apelācijas sūdzību *Alaa Hamoudi* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2023. gada 13. decembra rīkojumu *Hamoudi/Frontex* (T-136/22, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais rīkojums", EU:T:2023:821), ar kuru tā noraidīja viņa prasību, kas pamatota ar LESD 268. pantu un ar ko tiek lūgts atlīdzināt kaitējumu, kurš viņam esot nodarīts Savienības tiesību pārkāpumu dēļ, ko Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*) esot pieļāvusi saistībā ar izraidīšanas pasākumiem, kurus attiecībā uz viņu veikušas Grieķijas iestādes.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (ES) 2019/1896

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV 2019, L 295, 1. lpp.) 2., 3., 24., 81. un 103. apsvērumā norādīts:

"(2) Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām tika izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2007/2004 [(2004. gada 26. oktobris), ar ko izveido Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (OV 2004, L 349, 1. lpp.)]. Kopš pienākumu izpildes sākšanas 2005. gada 1. maijā tai ir veiksmīgi izdevies palīdzēt dalībvalstīm īstenot ārējo robežu pārvaldības operacionālos aspektus, veicot kopīgas operācijas un ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumus, riska analīzi un informācijas apmaiņu, uzturot attiecības ar trešām valstīm un atgriežot atgriežamās personas.

(3) Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām ir pārsaukta par Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru [..], ko parasti dēvē par *Frontex*, un tās uzdevumi ir paplašināti, pilnībā turpinot visas tās darbības un procedūras. [*Frontex*] galvenajiem uzdevumiem vajadzētu būt šādiem: izstrādāt tehnisko un operacionālo stratēģiju, kas būtu daļa no Eiropas integrētās robežu pārvaldības daudzgadu stratēģiskās politikas plānošanas cikla īstenošanas; pārraudzīt efektīvu robežkontroles darbību uz ārējām robežām; veikt riska analīzi un neaizsargātības novērtējumus; sniegt dalībvalstīm un trešām valstīm pastiprinātu tehnisko un operacionālo palīdzību, veicot kopīgas operācijas un ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumus; nodrošināt pasākumu praktisku veikšanu gadījumos, kad pie ārējām robežām esošā situācija prasa steidzamu rīcību; sniegt tehnisko un operacionālo palīdzību, atbalstot tādu personu meklēšanas un glābšanas operācijas, kuras jūrā atrodas briesmās; un organizēt, koordinēt un veikt atgriešanas operācijas un atgriešanas nodrošināšanas operācijas.

[..]

(24) [*Frontex*] paplašinātie uzdevumi un kompetences būtu jālīdzsvaro ar pastiprinātām pamattiesību garantijām, lielāku pārskatatbildību un atbildību, jo īpaši par to, kā štata darbinieki īsteno izpildpilnvaras.

[..]

(81) [*Frontex*], pilnībā ievērojot pamattiesības un neskarot dalībvalstu atbildību par atgriešanas lēmumu izdošanu, būtu jāsniedz tehniskā un operacionālā palīdzība dalībvalstīm atgriešanas procedūrās, tostarp trešo valstu valstspiederīgo identificēšanā un citās pirms atgriešanas veicamās un ar atgriešanu saistītās darbībās. Turklāt [*Frontex*] sadarbībā ar attiecīgo trešo valstu iestādēm būtu jāpalīdz dalībvalstīm iegūt atgriešanai nepieciešamos ceļošanas dokumentus.

[..]

(103) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kuri ir atzīti LES 2. un 6. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ("Hartā"), jo īpaši cilvēka cieņas respektēšana, tiesības uz dzīvību, spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai soda aizliegums, cilvēku tirdzniecības aizliegums, tiesības uz brīvību un drošību, personas datu aizsardzība, tiesības piekļūt dokumentiem, patvēruma tiesības un tiesības uz aizsardzību pret pārvietošanu un izraidīšanu, neizraidīšanas princips, diskriminācijas aizliegums un bērna tiesības."

3 Šīs regulas 1. pantā "Priekšmets" noteikts:

"Ar šo regulu izveido Eiropas Robežu un krasta apsardzi, lai nodrošinātu Eiropas integrēto robežu pārvaldību pie ārējām robežām nolūkā efektīvi pārvaldīt minētās robežas, pilnībā ievērojot pamattiesības, un paaugstināt Savienības atgriešanas politikas efektivitāti.

Ar šo regulu risina migrācijas problēmas un nākotnē iespējamas problēmas un apdraudējumus pie ārējām robežām. Ar to nodrošina augstu iekšējās drošības līmeni Savienībā, pilnībā ievērojot pamattiesības un vienlaikus nodrošinot personu brīvu pārvietošanos Savienībā. Ar to palīdz atklāt, novērst un apkarot pārrobežu noziedzību pie ārējām robežām."

4 Minētās regulas 4. pantā "Eiropas Robežu un krasta apsardze" noteikts:

"Eiropas Robežu un krasta apsardzi veido dalībvalstu valsts iestādes, kas ir atbildīgas par robežu pārvaldību, tostarp krasta apsardze, ciktāl tā veic robežkontroles uzdevumus, valsts iestādes, kas ir atbildīgas par atgriešanu, un [*Frontex*]."

5 Šīs pašas regulas 5. panta "[*Frontex*]" 3. un 4. punktā paredzēts:

"3. Lai nodrošinātu saskanīgu Eiropas integrēto robežu pārvaldību, [*Frontex*] sekmē un dara efektīvāku Savienības pasākumu piemērošanu saistībā ar ārējo robežu pārvaldību, jo īpaši [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulas (ES) 2016/399 [(2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2016, L 77, 1. lpp.)] piemērošanu, un Savienības pasākumu piemērošanu saistībā ar atgriešanu.

4. [*Frontex*] dod ieguldījumu Savienības tiesību, tostarp Savienības *acquis*, kas attiecas uz pamattiesībām, jo īpaši [Hartas], nepārtrauktā un vienveidīgā piemērošanā pie ārējām robežām. Tās ieguldījums ietver arī apmaiņu ar paraugpraksi."

6 Regulas 2019/1896 7. pants "Kopīga atbildība" formulēts šādi:

"1. Eiropas Robežu un krasta apsardze īsteno Eiropas integrēto robežu pārvaldību kā uzdevumu, par kuru atbildību kopīgi uzņemas [*Frontex*] un valsts iestādes, kas ir atbildīgas par robežu pārvaldību, tostarp krasta apsardze, ciktāl tā veic jūras robežuzraudzības operācijas un jebkādus citus robežkontroles uzdevumus. Dalībvalstis saglabā galveno atbildību par savu ārējo robežu posmu pārvaldību.

[..]

4. [*Frontex*] atbalsta tādu Savienības pasākumu piemērošanu, kas saistīti ar ārējo robežu pārvaldību un atgriešanas lēmumu izpildi, nostiprinot, novērtējot un koordinējot dalībvalstu rīcību un sniedzot tehnisko un operacionālo palīdzību minēto pasākumu īstenošanā un atgriešanas jautājumos. [*Frontex*] neatbalsta nekādus pasākumus un neiesaistās nekādās darbībās, kas attiecas uz pārbaudēm pie iekšējām robežām. [*Frontex*] pilnībā atbild un ir pārskatatbildīga par visiem lēmumiem, ko tā pieņem, un par visām darbībām, par kurām tā vienpersonīgi ir atbildīga saskaņā ar šo regulu.

[..]"

7 Šīs regulas 10. pantā "[*Frontex*] uzdevumi" noteikts:

"1. [*Frontex*] veic šādus uzdevumus:

a) pārrauga migrācijas plūsmas un veic riska analīzi attiecībā uz visiem integrētās robežu pārvaldības aspektiem;

b) pārrauga ar atgriešanas īstenošanu saistītās dalībvalstu operacionālās vajadzības, tostarp vācot operacionālos datus;

[..]

e) pārrauga pamattiesību ievērošanu visās savās darbībās pie ārējām robežām un veicot atgriešanas operācijas;

[..]

g) palīdz dalībvalstīm apstākļos, kad nepieciešama pastiprināta tehniskā un operacionālā palīdzība pie ārējām robežām, koordinējot un organizējot kopīgās operācijas, ņemot vērā to, ka dažas situācijas var būt saistītas ar ārkārtas humanitāro situāciju un glābšanu jūrā saskaņā ar Savienības un starptautiskajām tiesībām;

[..]."

8 Minētās regulas 36. panta "[*Frontex*] darbības pie ārējām robežām" 2. punktā paredzēts:

"[*Frontex*] organizē atbilstošu tehnisko un operacionālo palīdzību uzņēmējai dalībvalstij, un tā, rīkojoties saskaņā ar attiecīgajām Savienības un starptautiskajām tiesībām, tostarp neizraidīšanas principu, var veikt vienu vai vairākus šādus pasākumus:

a) koordinēt kopīgas operācijas vienai vai vairākām dalībvalstīm un izvietot pastāvīgo korpusu un tehnisko aprīkojumu;

b) organizēt ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumus un izvietot pastāvīgo korpusu un tehnisko aprīkojumu;

[..]

e) saistībā ar šā punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajām operācijām un saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 656/2014 (2014. gada 15. maijs), ar kuru paredz noteikumus ārējo jūras robežu uzraudzībai saistībā ar operatīvo sadarbību, ko koordinē Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (OV 2014, L 189, 93. lpp.),] un starptautiskajām tiesībām sniegt dalībvalstīm un trešām valstīm tehnisku un operacionālu palīdzību, atbalstot tādas personu, kuras jūrā atrodas briesmās, meklēšanas un glābšanas operācijas, kādas var rasties jūras robežuzraudzības operāciju laikā;

[..]."

9 Šīs pašas regulas 37. pantā "Kopīgo operāciju un ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu uzsākšana pie ārējām robežām" noteikts:

"1. Dalībvalsts var pieprasīt [*Frontex*] uzsākt kopīgas operācijas, lai risinātu turpmāk iespējamas problēmas, tostarp nelikumīgu imigrāciju, esošus vai turpmāk iespējamus apdraudējumus pie tās ārējām robežām vai pārrobežu noziedzību, vai sniegt pastiprinātu tehnisko un operacionālo palīdzību, īstenojot tās pienākumus attiecībā uz ārējo robežu kontroli. Veicot šādu pieprasījumu, dalībvalsts var arī norādīt attiecīgajai kopīgajai operācijai nepieciešamās operacionālo darbinieku specializācijas, tostarp attiecīgā gadījumā darbiniekus, kam ir izpildpilnvaras.

2. Pēc tādas dalībvalsts pieprasījuma, kas saskaras ar īpašu un nesamērīgu problēmu, jo īpaši, ja noteiktās tās ārējo robežu vietās ierodas liels skaits trešo valstu valstspiederīgo, kuri neatļauti mēģina iekļūt minētās dalībvalsts teritorijā, [*Frontex*] uz ierobežotu laiku var minētās uzņēmējas dalībvalsts teritorijā izvietot ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu.

3. Izpilddirektors izvērtē, apstiprina un koordinē dalībvalstu priekšlikumus kopīgu operāciju vai ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu veikšanai. Pirms kopīgām operācijām un ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumiem veic rūpīgu, uzticamu un atjauninātu riska analīzi, ar to dodot [*Frontex*] iespēju izkārtot prioritārā secībā kopīgo operāciju un ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu priekšlikumus, ņemot vērā saskaņā ar 34. pantu ārējo robežu posmiem piešķirtos ietekmes līmeņus un resursu pieejamību.

[..]"

10 Saskaņā ar Regulas 2019/1896 38. pantu "Kopīgo operāciju operacionālie plāni":

"1. Gatavojot kopīgu operāciju, izpilddirektors sadarbībā ar uzņēmēju dalībvalsti sagatavo sarakstu, uzskaitot vajadzīgo tehnisko aprīkojumu, vajadzīgo personālu un personāla specializāciju, tostarp attiecīgā gadījumā tos darbiniekus, kuriem ir izpildpilnvaras un kuriem nepieciešama atļauja saskaņā ar 82. panta 2. punktu. [..]

2. Izpilddirektors izstrādā operacionālo plānu kopīgām operācijām pie ārējām robežām. Izpilddirektors un uzņēmēja dalībvalsts, cieši un savlaicīgi apspriežoties ar iesaistītajām dalībvalstīm, vienojas par operacionālo plānu, kurā sīki aprakstīti kopīgās operācijas organizatoriskie un procesuālie aspekti.

3. Operacionālais plāns ir saistošs [*Frontex*], uzņēmējai dalībvalstij un iesaistītajām dalībvalstīm. Tas aptver visus tos aspektus, ko uzskata par nepieciešamiem kopīgās operācijas īstenošanai, tostarp šādu informāciju:

[..]

d) uzdevumu, tostarp tādu, kuriem ir nepieciešamas izpildpilnvaras, apraksts, pienākumi, tostarp attiecībā uz pamattiesību un datu aizsardzības prasību ievērošanu, un īpaši norādījumi vienībām, tostarp par pieļaujamo piekļuvi datubāzēm un par atļautajiem dienesta ieročiem, munīciju un aprīkojumu uzņēmējā dalībvalstī;

[..]

i) ziņošanas un novērtējuma sistēma, kurā norādīti etaloni novērtējuma ziņojumam, tostarp attiecībā uz pamattiesību aizsardzību, un galīgais datums, līdz kuram ir jāiesniedz galīgais novērtējuma ziņojums;

[..]

l) vispārējus norādījumus par to, kā nodrošināt pamattiesību aizsardzību [*Frontex*] operacionālas darbības gaitā;

[..]."

11 Šīs regulas 39. pantā "Ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākuma sākšanas procedūra" noteikts:

"1. Dalībvalsts pieprasījumā sākt ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu ietver situācijas, iespējamo mērķu un plānoto vajadzību aprakstu, kā arī vajadzīgās darbinieku specializācijas, tostarp darbinieku, kam attiecīgā gadījumā ir izpildpilnvaras. [..]

[..]

5. Izpilddirektors pieņem lēmumu par pieprasījumu sākt ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu divās darba dienās pēc pieprasījuma saņemšanas dienas. Izpilddirektors rakstveidā paziņo par lēmumu vienlaicīgi attiecīgajai dalībvalstij un valdei. Lēmumā norāda galvenos apsvērumus, kas ir tā pamatā.

[..]

8. Izpilddirektors kopā ar uzņēmēju dalībvalsti nekavējoties un katrā ziņā ne vēlāk kā trīs darba dienās pēc lēmuma pieņemšanas dienas izstrādā un vienojas par operacionālo plānu, kā minēts 38. panta 2. punktā.

[..]"

12 Minētās regulas 44. pantā "Koordinators" noteikts:

"1. [*Frontex*] nodrošina kopīgo operāciju, pilotprojektu vai ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu visu organizatorisko aspektu operacionālo īstenošanu, tostarp štata darbinieku klātbūtni.

[..]

3. Koordinators rīkojas [*Frontex*] vārdā visos vienību izvietošanas aspektos. Koordinatora uzdevums ir veicināt uzņēmēju dalībvalstu un iesaistīto dalībvalstu sadarbību un koordināciju. Vismaz viens pamattiesību uzraudzības speciālists palīdz koordinatoram un konsultē viņu. Koordinators jo īpaši:

[..]

b) uzrauga operacionālā plāna pareizu īstenošanu, tostarp sadarbībā ar pamattiesību uzraudzības speciālistiem attiecībā uz pamattiesību aizsardzību, un par to ziņo izpilddirektoram;

[..]

d) ziņo izpilddirektoram par gadījumiem, kad norādījumi, ko uzņēmēja dalībvalsts sniegusi vienībām, neatbilst operacionālajam plānam, jo īpaši attiecībā uz pamattiesībām, un attiecīgā gadījumā iesaka izpilddirektoram apsvērt lēmuma pieņemšanu saskaņā ar 46. pantu.

[..]"

13 Šis pašas regulas 46. panta "Lēmumi par darbību apturēšanu, izbeigšanu vai neuzsākšanu" 4. un 5. punktā paredzēts:

"4. Izpilddirektors pēc apspriešanās ar pamattiesību amatpersonu un pēc tam, kad ir informējis attiecīgo dalībvalsti, atsauc jebkuras [*Frontex*] darbības finansējumu vai pilnībā vai daļēji aptur vai izbeidz jebkuru [*Frontex*] darbību, ja viņš uzskata, ka saistībā ar attiecīgo darbību notikuši pamattiesību vai starptautiskās aizsardzības pienākumu pārkāpumi, kas ir būtiski vai, visticamāk, būs ilgstoši.

5. Izpilddirektors pēc apspriešanās ar pamattiesību speciālistu izlemj neuzsākt [*Frontex*] darbību, ja viņš uzskata, ka jau no paša darbības sākuma pastāvēs nopietni iemesli tās apturēšanai vai izbeigšanai, jo tā varētu izraisīt būtiskus pamattiesību vai starptautiskas aizsardzības pienākumu pārkāpumus. Par šo lēmumu izpilddirektors informē attiecīgo dalībvalsti."

14 Regulas 2019/1896 48. panta "Atgriešana" 1. punktā noteikts:

"Neiedziļinoties atgriešanas lēmumos pēc būtības, kas paliek vienīgi dalībvalstu atbildībā, un saskaņā ar pamattiesību ievērošanu, Savienības tiesību un starptautisko tiesību vispārējiem principiem, tostarp starptautisko aizsardzību, neizraidīšanas principa ievērošanu un bērnu tiesībām, [*Frontex*] attiecībā uz atgriešanu:

a) sniedz tehnisku un operacionālu palīdzību dalībvalstīm atgriešanas jomā, tostarp:
   i) tās informācijas iegūšanai, kas nepieciešama, lai izdotu atgriešanas lēmumus, trešo valstu valstspiederīgo, kuri tiek pakļauti atgriešanas procedūrai, identificēšanai un saistībā ar citām dalībvalstu pirmsatgriešanas, ar atgriešanu saistītām un pēcierašanās un pēcatgriešanas darbībām, lai panāktu integrētu atgriešanas pārvaldības sistēmu dalībvalstu kompetento iestāžu starpā, piedaloties attiecīgajām trešo valstu iestādēm un citām attiecīgām ieinteresētām personām;

[..]."

15 Šīs regulas 80. pantā "Pamattiesību aizsardzība un pamattiesību stratēģija" noteikts:

"1. Eiropas Robežu un krasta apsardze, veicot savus uzdevumus atbilstīgi šai regulai, garantē pamattiesību aizsardzību saskaņā ar attiecīgajām Savienības tiesībām, jo īpaši Hartu un attiecīgajām starptautiskajām tiesībām, tostarp [1951. gada 28. jūlijā Ženēvā parakstīto Konvenciju par bēgļa statusu (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954))], tās [1967. gada 31. janvārī Ņujorkā noslēgto Protokolu par bēgļa statusu], [Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 1989. gada 20. novembrī pieņemto Bērnu tiesību konvenciju (*Recueil des traités des Nations unies*, 1577. sēj., 3. lpp., Nr. 27531 (1990))], un pienākumiem saistībā ar piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai, jo īpaši neizraidīšanas principu.

Šajā nolūkā [*Frontex*], izmantojot pamattiesību amatpersonas ieguldījumu un ar viņa apstiprinājumu, izstrādā, īsteno un turpmāk pilnveido pamattiesību stratēģiju un rīcības plānu, tostarp efektīvu mehānismu, kā uzraudzīt pamattiesību ievērošanu visās [*Frontex*] darbībās.

2. Veicot savus uzdevumus, Eiropas Robežu un krasta apsardze nodrošina, ka nevienu personu, pārkāpjot neizraidīšanas principu, neizsēdina no transportlīdzekļa, nepiespiež iekāpt transportlīdzeklī, nepavada uz valsti vai citā veidā nenodod vai neatgriež valsts iestādēm, ja šī persona tādējādi *inter alia* tiktu pakļauta būtiskam nāvessoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai citas necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai soda riskam vai ja šīs personas dzīvība vai brīvība tiktu apdraudēta tās rases, reliģiskās piederības, valstspiederības, seksuālās orientācijas, piederības konkrētai sociālajai grupai vai tās politisko uzskatu dēļ, vai ja pastāv risks, ka attiecīgo personu izraidīs, pārvietos, izdos vai liks tai atgriezties citā valstī, pārkāpjot neizraidīšanas principu.

3. Veicot savus uzdevumus, Eiropas Robežu un krasta apsardze ņem vērā bērnu, nepavadītu nepilngadīgo, cilvēku ar invaliditāti, cilvēku tirdzniecības upuru, personu, kam nepieciešama medicīniskā palīdzība, personu, kam nepieciešama starptautiskā aizsardzība, personu, kas jūrā atrodas briesmās, un citu īpaši mazāk aizsargātā stāvoklī esošu personu īpašās vajadzības un nodrošina minētās vajadzības savu pilnvaru robežās. Eiropas Robežu un krasta apsardze visās darbībās pievērš īpašu uzmanību bērnu tiesībām un nodrošina, ka tiek ievērotas bērna intereses.

[..]"

16 Minētās regulas 97. panta "Atbildība" 4. punktā noteikts:

"Ja pastāv ārpuslīgumiskas saistības, [*Frontex*] saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas ir kopīgi dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko ir radījušas tās struktūrvienības vai tās darbinieki, pildot pienākumus, tostarp pienākumus, kuri saistīti ar izpildpilnvaru izmantošanu."

Vispārējās tiesas Reglaments

17 Vispārējās tiesas Reglamenta 88. pantā paredzēts:

"1. Procesa organizatoriskos pasākumus un pierādījumu savākšanas pasākumus var veikt vai grozīt jebkurā tiesvedības stadijā vai nu pēc Vispārējās tiesas ierosmes, vai arī kādas puses pieteikuma.

2. Šā panta 1. punktā minētajā pieteikumā precīzi jānorāda lūgto pasākumu mērķis un iemesli, kas var tos pamatot. Ja šis pieteikums tiek iesniegts pēc pirmās procesuālo rakstu apmaiņas, pusei, kura to iesniedz, ir jānorāda iemesli, kuru dēļ tā to nevarēja iesniegt agrāk.

3. Ja ir iesniegts pieteikums par procesa organizatoriskajiem pasākumiem vai pierādījumu savākšanas pasākumiem, priekšsēdētājs dod pārējiem lietas dalībniekiem iespēju paust viedokli par šo pieteikumu."

18 Šī reglamenta 89. pantā noteikts:

"1. Procesa organizatorisko pasākumu mērķis ir nodrošināt, lai lietu sagatavošana iztiesāšanai, tiesvedības norise un strīdu atrisināšana notiktu vislabākajos apstākļos.

2. Procesa organizatorisko pasākumu mērķi it īpaši ir:

a) nodrošināt pareizu tiesvedības rakstveida un mutvārdu daļas norisi un atvieglot pierādījumu iegūšanu;

b) noteikt jautājumus, kuros lietas dalībniekiem ir jāsniedz papildu argumenti vai attiecībā uz kuriem ir vajadzīgi pierādījumu savākšanas pasākumi;

c) precizēt lietas dalībnieku prasījumus, to izvirzītos pamatus un argumentus, kā arī punktus, par kuriem ir strīds;

d) veicināt izlīguma panākšanu strīdā.

3. Procesa organizatoriskie pasākumi it īpaši ietver:

a) jautājumu uzdošanu lietas dalībniekiem;

b) lietas dalībnieku uzaicināšanu sniegt rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par atsevišķiem strīda aspektiem;

c) lūgumu lietas dalībniekiem vai [Eiropas Savienības Tiesas statūtu] 24. panta otrajā daļā paredzētajām trešām personām sniegt informāciju;

d) lūgumu lietas dalībniekiem iesniegt jebkādus materiālus, kas attiecas uz lietu;

e) lietas dalībnieku uzaicināšanu uz sanāksmēm.

4. Ja tiek organizēta tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, Vispārējā tiesa, ciktāl iespējams, lūdz lietas dalībniekus mutvārdu paskaidrojumos koncentrēties uz vienu vai vairākiem konkrētiem jautājumiem."

19 Minētā reglamenta 90. panta 1. punkts formulēts šādi:

"Lēmumu par procesa organizatoriskajiem pasākumiem pieņem Vispārējā tiesa."

20 Šī paša reglamenta 91. pantā noteikts:

"Neskarot [Eiropas Savienības Tiesas statūtu] 24. un 25. panta noteikumus, pieļaujami šādi pierādījumu savākšanas pasākumi:

a) lietas dalībnieku personiska iztaujāšana;

b) pieprasījums lietas dalībniekam iesniegt informāciju vai jebkādu materiālu, kas attiecas uz lietu;

c) pieprasījums iesniegt dokumentus, kuriem piekļuvi iestāde ir atteikusi – saistībā ar prasību par šā atteikuma tiesiskumu;

d) liecinieku liecības;

e) ekspertīze;

f) attiecīgās vietas vai lietas apskate."

21 Saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 92. panta 1. punktu tā izdod rīkojumu, kur noteikti pasākumi, kurus tā uzskata par atbilstošiem, un izklāstīti pierādāmie fakti.

22 Šī reglamenta 93. pantā paredzēts:

"1. Liecinieku, kura nopratināšana ir atzīta par nepieciešamu, izsauc, pamatojoties uz 92. panta 1. punktā paredzēto rīkojumu, kurā ir šādas ziņas:

a) liecinieka uzvārds, ziņas par liecinieku un viņa adrese;

b) nopratināšanas datums un vieta;

c) norāde uz faktiem, kuri ir jākonstatē, un lieciniekiem, kuri ir jānopratina par katru no šiem faktiem.

2. Liecinieku izsauc Vispārējā tiesa, attiecīgā gadījumā – pēc 100. panta 1. punktā minētā nodrošinājuma iemaksāšanas."

23 Minētā reglamenta 94. pants formulēts šādi:

"1. Pēc tam, kad ir pārbaudīta liecinieka identitāte, priekšsēdētājs informē liecinieku, ka viņam šā panta 5. punktā un 97. pantā noteiktajā kārtībā būs jāapliecina, ka viņš ir teicis patiesību.

2. Vispārējā tiesa nopratina liecinieku, pieaicinot lietas dalībniekus. Pēc tam, kad liecinieks ir beidzis liecināt, priekšsēdētājs pēc lietas dalībnieku pieteikuma vai pēc savas ierosmes var uzdot lieciniekam jautājumus.

3. Šādas pašas tiesības ir arī katram tiesnesim un ģenerāladvokātam.

4. Jautājumus lieciniekiem priekšsēdētāja uzraudzībā var uzdot arī lietas dalībnieku pārstāvji.

5. Ievērojot 97. panta noteikumus, liecinieks pēc liecības sniegšanas nodod šādu zvērestu: "Es zvēru, ka esmu teicis tikai un vienīgi patiesību."

6. Vispārējā tiesa pēc pušu uzklausīšanas var atbrīvot liecinieku no zvēresta nodošanas."

24 Šī paša reglamenta 95. pantā paredzēts:

"1. Lieciniekiem, kas ir izsaukti atbilstīgi prasībām, ir jāievēro izsaukums un jāierodas uz nopratināšanu.

2. Ja liecinieks, kas ir izsaukts atbilstīgi prasībām, bez attaisnojoša iemesla neierodas Vispārējā tiesā, tad Vispārējā tiesa var uzlikt viņam naudas sodu, kurš nepārsniedz 5000 euro, un var izdot rīkojumu par jaunu liecinieka izsaukumu uz viņa rēķina.

3. Tādu pašu sodu var uzlikt arī lieciniekam, kas bez attaisnojoša iemesla atsakās liecināt vai nodot zvērestu."

25 Vispārējās tiesas Reglamenta 106. pantā noteikts:

"1. Tiesvedības Vispārējā tiesā mutvārdu daļa ietver tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, ko organizē vai nu pēc Vispārējās tiesas ierosmes, vai arī pēc puses pieteikuma.

2. Puses pieteikumā par tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai noturēšanu ir jānorāda iemesli, kuru dēļ tā vēlas tikt uzklausīta. Šis pieteikums ir jāiesniedz trīs nedēļu laikā pēc tam, kad lietas dalībniekiem ir izsniegts dokuments par tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanu. Priekšsēdētājs šo termiņu var pagarināt.

3. Ja 2. punktā minētais pieteikums nav iesniegts, Vispārējā tiesa, ja tā uzskata, ka ir guvusi pietiekamu informāciju no lietas materiāliem, var nolemt, ka prasība izlemjama bez tiesvedības mutvārdu daļas. Tomēr šādā gadījumā tā vēlāk var nolemt sākt tiesvedības mutvārdu daļu."

26 Šī reglamenta 126. pantā paredzēts:

"Ja Vispārējās tiesas kompetencē acīmredzami nav izskatīt un izlemt attiecīgo prasību vai ja prasība ir acīmredzami nepieņemama vai acīmredzami juridiski nepamatota, Vispārējā tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma jebkurā brīdī var lemt ar motivētu rīkojumu, neveicot turpmākas procesuālas darbības."

Tiesvedības priekšvēsture

27 Tiesvedības priekšvēsture pārsūdzētā rīkojuma 2.–5. un 10. punktā aprakstīta šādi:

"(2) Prasītājs ir Sīrijas valstspiederīgais. Viņš norāda, ka 2020. gada 28. aprīlī, ierodoties ar laivu no Turcijas, viņš ieceļojis Grieķijas teritorijā, proti, Samas salā, kopā ar grupu, kurā bija arī citas personas, lai lūgtu patvērumu. Viņš arī apgalvo, ka pēc izkāpšanas šajā salā viņu un pārējās personas aizturējusi vietējā policija un tajā pašā dienā Grieķijas iestādes viņu nosūtījušas atpakaļ jūrā, kur nākamajā dienā Turcijas krasta apsardzes kuģis viņu uzņēmis uz klāja un nogādājis Turcijas teritorijā (turpmāk tekstā – "apgalvotais incidents 2020. gada 28. un 29. aprīlī").

3 Prasītājs turklāt norāda, ka 2020. gada 29. aprīlī, laikā, kad viņš atradies jūrā, pāri notikuma vietai divas reizes pārlidojusi privāta novērošanas lidmašīna, kura esot bijusi aprīkota ar kameru un kuru izmantojusi *Frontex*

4 Prasītājs apgalvo, ka pēc apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīlī viņš pārvietots uz aizturēšanas centru Turcijā, kur tika aizturēts 10 dienas. Pēc tam viņš esot saņēmis izraidīšanas rīkojumu, un viņa Sīrijas pase [esot] konfiscēta. Līdz ar to viņš Turcijā atradies kā slazdā bez piekļuves patvēruma sistēmai un dzīvojis kā nelegāla persona, kam nenovēršami draudējusi atpakaļraidīšana uz Sīriju.

5 No viņa Vispārējā tiesā iesniegtajiem procesuālajiem rakstiem izriet, ka pa šo laiku prasītājam izdevies ieceļot Savienības dalībvalstu teritorijā un iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu Vācijā.

[..]

10 Apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīlī laikā ģeogrāfiskajā zonā, kur šis incidents noticis, tika veiktas divas *Frontex* operacionālās darbības, proti, ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumi Egejas jūrā un kopīgā operācija *Poseidon*."

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

28 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2022. gada 10. martā, apelācijas sūdzības iesniedzējs cēla prasību, kura pamatota ar LESD 268. un 340. pantu un ar kuru lūgts atlīdzināt kaitējumu, kas viņam nodarīts ar *Frontex* prettiesisko rīcību saistībā ar tās operācijām Egejas jūrā, it īpaši apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīlī laikā. Attiecīgi viņš lūdza piespriest *Frontex* samaksāt viņam 500 000 EUR kā kompensāciju par morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts Regulas 2019/1896 38., 46. un 80. panta, kā arī Hartas 1. panta (cilvēka cieņa), 2. panta (tiesības uz dzīvību), 3. panta (tiesības uz personas neaizskaramību), 4. panta (spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums), 6. panta (tiesības uz brīvību un drošību), 18. panta (tiesības uz patvērumu), 19. panta (aizsardzība pārvietošanas, izraidīšanas vai izdošanas gadījumā) un 21. panta (diskriminācijas aizliegums) pārkāpuma dēļ.

29 2022. gada 10. martā apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza Vispārējo tiesu, pirmkārt, veikt procesa organizatoriskos pasākumus vai pierādījumu savākšanas pasākumus, lai *Frontex* iesniegtu tās rīcībā esošos dokumentus, un, otrkārt, organizēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai. 2022. gada 29. aprīlī un 18. maijā apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza Vispārējo tiesu veikt procesa organizatoriskos pasākumus, lai *Frontex* iesniegtu citus dokumentus.

30 Ar pārsūdzēto rīkojumu Vispārējā tiesa apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību noraidīja. Minētā rīkojuma 19.–23. punktā atgādinājusi principus, kas reglamentē Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumus, un minētā rīkojuma 28.–34. punktā – principus, kas it īpaši attiecas uz apgalvotā kaitējuma esību, tā paša rīkojuma 36. punktā Vispārējā tiesa apgalvotā kaitējuma pamatā esošos faktus, uz kuriem apelācijas sūdzības iesniedzējs atsaucās prasības pieteikumā pirmajā instancē, apkopoja šādi:

"Prasītājs prasības pieteikumā apgalvo, ka 2020. gada 28. aprīlī ap plkst. 7.30 22 personas, citastarp viņš pats, ieradās Samas salā Grieķijā. Minētās personas esot ieradušās pludmalē blakus kalniem, kuros tās sākušas kāpt pēc izkāpšanas no laivas. Prasītājs apgalvo, ka, sasniedzot kalna virsotni, viņš esot uzņēmis fotogrāfijas un videoierakstus, ko nosūtījis savam paziņam Austrijā. Grupa vairākas stundas lūgusi iedzīvotājus izsaukt policiju. Kad ieradušies policijas darbinieki, viņi esot konfiscējuši minēto personu telefonus un ar furgonu aizveduši tās uz pludmali, kur atradies neliels kuģis un maza laiva. Pēc tam visiem grupas locekļiem likts iekāpt mazā oranžā laivā, kas, kā norāda prasītājs, bijis glābšanas plosts bez jebkāda dzinēja. Atrodoties jūrā, grupa bijusi spiesta vēl divas reizes mainīt laivas. Saskaņā ar prasītāja teikto šī vadāšana turpinājās visu nakti līdz pat 2020. gada 29. aprīļa pēcpusdienai, kad beidzot viņus uzņēma uz klāja Turcijas krasta apsardze."

31 Pārsūdzētā rīkojuma 37. punktā Vispārējā tiesa norādīja: "Lai pierādītu šos apgalvojumus par viņa klātbūtni un dalību apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī, prasītājs pamatojas uz šādiem pierādījumiem:

– pirmkārt, savu liecību, kas pievienota prasības pieteikumam kā A.1. pielikums;

– otrkārt, plašsaziņas līdzekļa *Bellingcat* rakstu, kas 2020. gada 20. maijā publicēts tiešsaistē (turpmāk tekstā – ["*Bellingcat* raksts]"), un it īpaši uz diviem šajā rakstā iekļautajiem *YouTube* video. Gan prasības pieteikuma tekstā, gan tā A.2. pielikumā ietverta hipersaite uz tīmekļvietni, kurā atrodas raksts;

– un, treškārt, četrām fotogrāfijām, kas pievienotas kā prasības pieteikuma A.2. pielikums. Šīs fotogrāfijas ir krāsaini ekrānuzņēmumi no video, kas iekļauti [*Bellingcat* rakstā]."

32 Pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šie pierādījumi ir acīmredzami nepietiekami, lai pārliecinoši pierādītu prasītāja klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī. Minētā rīkojuma 40.–60. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Vispārējā tiesa 61. punktā secināja, ka prasītājs nav pierādījis apgalvotā kaitējuma esību un ka līdz ar to nosacījums par zaudējumu esību acīmredzami nav izpildīts.

33 Tādēļ Vispārējā tiesa šī rīkojuma 62. punktā noraidīja prasību kā acīmredzami juridiski nepamatotu, uzskatot, ka nav jāizvērtē, vai ir izpildīti pārējie *Frontex* ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumi.

Lietas dalībnieku prasījumi apelācijas tiesvedībā

34 Apelācijas sūdzības iesniedzēja prasījumi Tiesai ir šādi:

– atcelt pārsūdzēto rīkojumu;

– izlemt lietu pēc būtības, ja tā uzskatītu, ka tās rīcībā ir pietiekama informācija no lietas materiāliem; pakārtoti – nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai pilnīgai faktu pārbaudei; un

– piespriest *Frontex* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

35 *Frontex* prasījumi Tiesai ir šādi:

– apelācijas sūdzību noraidīt un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp tos, kas radušies *Frontex*.

Par apelācijas sūdzību

36 Apelācijas sūdzības pamatojumā apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirza vienu pamatu par to, ka Vispārējā tiesa pārkāpusi pierādīšanas pienākumu regulējošos principus, neievērojot Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītajā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā (turpmāk tekstā – "ECPAK") garantētās tiesības, kuras saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu jāievēro kā minimālais aizsardzības slieksnis. Šim vienīgajam pamatam ir divas daļas, kas jāizskata kopā.

Lietas dalībnieku argumenti

37 Vienīgā pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā apgalvo – uzskatot, ka viņš acīmredzami nav pietiekami pierādījis, ka ir izpildīts Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījums par zaudējumu esību, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 35., 39., 61. un 62. punktā nav ievērojusi pierādīšanas pienākumu regulējošos principus.

38 Kā izrietot no Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – "ECT") judikatūras lietās par patvēruma meklētāju izraidīšanu, ievērojot viņu neaizsargātības situāciju, jāņem vērā grūtības vai pat neiespējamība šīm personām iegūt pierādījumus. Konkrēti, ECT uzskatot, ka šādās situācijās tiešu pierādījumu neesība nav izšķirošs faktors, ka bieži vien, izvērtējot viņu izteikumu un to pamatojošo dokumentu ticamību, šaubu gadījumā jālemj par labu minētajām personām un ka tad, ja šīs personas iesniegušas pirmšķietamus pierādījumus savas notikumu versijas pamatošanai, pierādīšanas pienākums ir apvērsts (šajā nozīmē skat. ECT spriedumus, 2016. gada 23. augusts, J.K. u.c. pret Zviedriju, CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, 92.–97. punkts; 2020. gada 13. februāris, N.D. un N.T. pret Spāniju, CE:ECHR:2017:1003JUD000867515, 85. punkts, un 2021. gada 18. novembris, M.H. u.c. pret Horvātiju, CE:ECHR:2021:1118JUD001567018, 268. punkts).

39 Nosakot prasības attiecībā uz pierādījumiem, kuras ir grūti vai pat neiespējami izpildīt saistībā ar atpakaļraidīšanas operācijām, Vispārējā tiesa esot aizskārusi Hartā garantētās pamattiesības, tostarp tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, un apdraudējusi visu ar LESD paredzēto tiesību

aizsardzības līdzekļu sistēmu. Nosakot šādas prasības, *Frontex* tiekot atbrīvota no jebkāda juridiska pienākuma sniegt tādu būtisku informāciju, kurai tā vienīgā var piekļūt, un no jebkādām sekām, kas izrietētu no šīs informācijas nesniegšanas.

40 Turklāt, nosakot minētās prasības, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdas faktu juridiskajā kvalifikācijā, kā arī sagrozījusi pierādījumus.

41 Tādēļ, pirmkārt, pārsūdzētā rīkojuma 37., 42., 46., 47., 53. un 55. punktā ietvertie Vispārējās tiesas vērtējumi, saskaņā ar kuriem no *Bellingcat* raksta iegūtās fotogrāfijas un videomateriāli neļauj identificēt apelācijas sūdzības iesniedzēju vai šo materiālu uzņemšanas vietu un datumu, šīs fotogrāfijas un videomateriālus sagrozot.

42 Otrkārt, minētajos punktos Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdas faktu juridiskajā kvalifikācijā un pārkāpusi labas tiesu pārvaldības principu, uzskatot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegtie pierādījumi ir pārāk neprecīzi, lai tos varētu uzskatīt par būtiskiem un pārliecinošiem. Šajā ziņā Vispārējā tiesā iesniegtās fotogrāfijas un videomateriāli ļaujot identificēt apelācijas sūdzības iesniedzēju, kā arī apstiprināt viņa klātbūtni apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī. Šos faktus apstiprinot Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ziņojums, kurš sagatavots pēc izmeklēšanas OC/2020/0866/A1 un attiecas uz nopietniem pārkāpumiem, ko esot pieļāvusi *Frontex*, tostarp noklusējot vai iesaistoties migrantu atpakaļraidīšanā (turpmāk tekstā – "*OLAF* ziņojums"), un kuram apelācijas sūdzības iesniedzējs piekļuvis pēc informācijas noplūdes presē. Apelācijas sūdzības iesniedzējs esot lūdzis Vispārējo tiesu veikt procesa organizatorisko pasākumu, lai panāktu šī ziņojuma iesniegšanu. Tomēr šis pieteikums palicis neizskatīts un pārsūdzētajā rīkojumā pat neesot minēts.

43 Treškārt, pārsūdzētā rīkojuma 40. un 41. punktā Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu faktu juridiskajā kvalifikācijā un sagrozījusi pierādījumus, uzskatot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja liecībai, kas pievienota pielikumā prasības pieteikumam pirmajā instancē, ir tikai neliels pierādījuma spēks un ka tā nav pietiekami precīza un neļauj identificēt citas personas, kas bija klāt apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī. Šajā kontekstā apelācijas sūdzības iesniedzējs atsaucas uz *OLAF* ziņojumu, kurā vispirms esot konstatēts, ka pretēji tam, ko *Frontex* apgalvojusi izmeklēšanas laikā, tās līdzfinansētie resursi izmantoti kolektīvu izraidīšanu īstenošanai. Turklāt šis ziņojums apliecinot faktu, ka *Frontex* bija nolēmusi pārvietot savus gaisa līdzekļus, lai tie nebūtu liecinieki incidentiem Egejas jūrā, kā arī to, ka tās darbinieki neesot ziņojuši par incidentiem, baidoties no uzņēmējas dalībvalsts represijām. Šie elementi apstiprinot apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu, ka apgalvotais incidents 2020. gada 28. un 29. aprīlī drīzāk esot uzskatāms par neziņošanu par incidentu, nevis par tā neatklāšanas gadījumu. Visbeidzot, minētajā ziņojumā esot apstiprināta *Bellingcat* raksta par apgalvoto incidentu 2020. gada 28. un 29. aprīlī ticamība. Ņemot vērā minētos Vispārējā tiesā iesniegtos elementus, tai šaubu gadījumā esot bijis jālemj par labu apelācijas sūdzības iesniedzējam, lai konstatētu attiecīgo faktu patiesumu.

44 Vienīgā pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa pieļāvusi tiesību kļūdas un kļūdas faktu juridiskajā kvalifikācijā, pārsūdzētā rīkojuma 14. un 62. punktā uzskatot, ka ir guvusi pietiekamu informāciju no lietas materiāliem un ka prasība ir acīmredzami juridiski nepamatota. Apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav pareizi iztiesājusi lietu un ir kļūdaini piemērojusi Vispārējās tiesas Reglamenta 126. pantu. Konkrētāk, bez pamatojuma atsakoties apmierināt apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumus iesniegt un ņemt vērā *OLAF* ziņojumu, kā arī trīs kopīgo operāciju ziņošanas lietotnes (*Joint Operations Reporting Application*) datubāzē ietvertos ziņojumus (turpmāk tekstā – "*JORA*

ziņojumi"), kuriem *Frontex* bija ekskluzīva piekļuve, un atsakoties rīkot apelācijas sūdzības iesniedzēja pieprasīto tiesas sēdi, lai viņš tajā varētu liecināt, Vispārējā tiesa neesot ievērojusi labas tiesu pārvaldības principu, kā arī pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu un veikusi nepilnīgu faktu pārbaudi. Šīs kļūdas, kas apdraudot visu ar Līgumiem izveidoto tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmu un nepamatoti atbrīvojot *Frontex* no jebkādas atbildības, padarot par spēkā neesošiem Vispārējās tiesas vērtējumus pārsūdzētā rīkojuma 14., 58., 59., 61. un 62. punktā.

45 Apelācijas sūdzības iesniedzējs arī uzskata, ka pretēji tam, ko apgalvo *Frontex*, šis pamats ir pieņemams. Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs neesot balstījies uz pierādījumiem, kas nav ietverti lietas materiālos, bet gan uz Vispārējai tiesai adresētajiem pieteikumiem par procesa organizatoriskajiem pasākumiem ar mērķi panākt to dokumentu iesniegšanu, kuriem *Frontex* ir ekskluzīva piekļuve. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs atsaucas uz pierādījumu sagrozīšanu, kas acīmredzami izriet no lietas materiāliem, līdz ar to neesot nepieciešams, lai Tiesa no jauna izvērtētu faktus un pierādījumus.

46 *Frontex* apgalvo, ka vienīgais pamats ir acīmredzami nepieņemams un katrā ziņā acīmredzami nepamatots.

47 Pirmām kārtām, tā norāda, ka vienīgā pamata pirmā daļa nav pieņemama. Vispirms apelācijas sūdzības iesniedzējs vienīgi lūdzot pārskatīt vai novērtēt pierādījumus, kas pirmo reizi iesniegti apelācijas instancē. Turklāt, apgalvojot, ka ir pārkāpti gan pierādīšanas pienākumu regulējošie principi, gan Hartas 52. panta 3. punkts, viņš nenorādot uz apstrīdētajiem pārsūdzētā rīkojuma punktiem. Apelācijas sūdzības iesniedzējs arī faktu vērtējumu esot uzrādījis kā tiesību jautājumus. Tā tas esot tad, ja šaubu gadījumā būtu jālemj par labu apelācijas sūdzības iesniedzējam ECT judikatūras izpratnē. *Frontex* šajā ziņā precizē, ka šī judikatūra nevar prevalēt pār Eiropas Savienības Tiesas statūtu normu, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzība attiecas tikai uz tiesību jautājumiem. Visbeidzot *Frontex* uzskata, ka vairākos aspektos apelācijas sūdzības iesniedzējs tikai atkārto pirmajā instancē izvirzītos argumentus.

48 Katrā ziņā šī daļa esot daļēji neefektīva un daļēji nepamatota. Vispirms netiekot apstrīdēts, ka *Bellingcat* rakstā apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds nav minēts un ka šo video grafiskā kvalitāte ir salīdzinoši zema. Papildus – apgalvotā sagrozīšana vai kļūdas nekādi neesot pierādītas, jo tās acīmredzami neizrietot no lietas materiāliem. Turklāt neesot nozīmes *OLAF* ziņojumam, jo tajā nekādi neesot pierādīts, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs būtu attēlots viņa iesniegtajās fotogrāfijās. Visbeidzot pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējs, Vispārējā tiesa esot pienācīgi ņēmusi vērā viņa iesniegtos argumentus un pierādījumus.

49 Otrām kārtām, *Frontex* uzskata, ka arī vienīgā pamata otrā daļa nav pieņemama. Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs esot balstījies uz *OLAF* ziņojumu, kas nav ietverts pirmās instances lietas materiālos. Otrkārt, attiecībā uz *JORA* ziņojumiem viņš neesot norādījis tos pārsūdzētā rīkojuma punktus, kurus viņš apstrīd, pamatojoties uz šiem ziņojumiem.

50 Katrā ziņā šī daļa neesot pamatota. Šajā ziņā *Frontex* uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nevar apstrīdēt kā acīmredzami juridiski nepamatotu Vispārējās tiesas vērtējumu pārsūdzētā rīkojuma 14. punktā, saskaņā ar kuru tā esot guvusi pietiekamu informāciju no lietas materiāliem, vai prasības noraidīšanu šī rīkojuma 62. punktā, atsaucoties uz *OLAF* ziņojumu, *JORA* ziņojumiem vai arī apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu organizēt tiesas sēdi, lai viņš varētu ierasties Vispārējā tiesā.

51 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu Vispārējai tiesai uzdot iesniegt *OLAF* ziņojumu kopumā, tostarp tā pielikumus, no 2009. gada 16. jūlija sprieduma *SELEX Sistemi Integrati*/Komisija (C-481/07 P, EU:C:2009:461, 44. punkts) izrietot, ka Vispārējā tiesa vienīgā var lemt par iespējamo nepieciešamību papildināt tās rīcībā esošo informāciju, uzdodot veikt procesa organizatoriskos pasākumus vai pierādījumu savākšanas pasākumus, kuru mērķis nevar būt kompensēt prasītāja bezdarbību pierādījumu iegūšanā. Katrā ziņā šim ziņojumam neesot nozīmes, jo apelācijas sūdzības iesniedzējs nenorāda, ka tajā būtu minēts viņa vārds vai ka minētais ziņojums ļautu konstatēt, ka viņš ir attēlots fotogrāfijās, kuras viņš iesniedzis pirmajā instancē.

52 Turklāt attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu organizēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, lai viņš varētu ierasties kā liecinieks, *Frontex* uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav ņēmis vērā to, ka Vispārējai tiesai jāizlemj, vai lietā nepieciešams nopratināt liecinieku vai noturēt tiesas sēdi. *Frontex* precizē – tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs nav iesniedzis nevienu pierādījumu par to, ka viņš būtu persona, uz kuru attiecas Grieķijas iestāžu veiktie pasākumi, un/vai būtu attēlots pirmajā instancē iesniegtajās fotogrāfijās, Vispārējai tiesai nevarot būt pienākuma veikt procesa organizatoriskos pasākumus vai pierādījumu savākšanas pasākumus, jo tie nebūtu ļāvuši iegūt apelācijas sūdzības iesniedzēja iepriekš neiesniegtos pierādījumus. Ne Vispārējā tiesa, ne Tiesa nevarot pieņemt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju skāris apgalvotais incidents 2020. gada 28. un 29. aprīlī. Apelācijas sūdzības iesniedzējs arī neesot norādījis, kādā veidā tiesas sēde Vispārējā tiesā būtu ļāvusi pierādīt, ka viņš ir viena no personām, kas attēlota sliktas kvalitātes fotogrāfijās, kuras iesniegtas pirmajā instancē.

Tiesas vērtējums

Par pieņemamību

53 Pirmām kārtām, *Frontex* apstrīd vienīgā apelācijas sūdzības pamata pieņemamību, būtībā pamatojoties uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs neesot pietiekami precīzi identificējis tos pārsūdzētā rīkojuma punktus, kurus viņš apstrīd.

54 Šajā ziņā no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 169. panta 2. punkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi jānorāda tā sprieduma apstrīdētās daļas, kura atcelšana tiek pieprasīta, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti šīs prasības atbalstam, pretējā gadījumā apelācijas sūdzība vai attiecīgais pamats nav pieņemams (spriedums, 2024. gada 12. decembris, DD/*FRA*, C-680/22 P, EU:C:2024:1019, 99. punkts un tajā minētā judikatūra).

55 Šīm prasībām it īpaši neatbilst un par nepieņemamu jāatzīst pamats, kura argumentācija nav pietiekami skaidra un precīza, lai Tiesa varētu veikt tiesiskuma pārbaudi, it īpaši tāpēc, ka būtiskie elementi, uz kuriem balstīts pamats, pietiekami loģiski un saprotami neizriet no šīs apelācijas sūdzības teksta, kas šajā ziņā ir formulēts neskaidrā un neviennozīmīgā veidā. Tiesa arī nospriedusi – kā acīmredzami nepieņemama jānoraida tāda apelācijas sūdzība, kurai trūkst saskanīgas struktūras un kurā ietverti vienīgi vispārīgi apgalvojumi, bet nav konkrētu norāžu par tiem pārsūdzētā nolēmuma punktiem, kuros, iespējams, pieļauta tiesību kļūda (spriedums, 2024. gada 12. decembris, DD/*FRA*, C-680/22 P, EU:C:2024:1019, 100. punkts un tajā minētā judikatūra).

56 Izskatāmajā lietā savā vienīgajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējs izklāstījis apgalvoto pierādīšanas pienākumu regulējošo principu pārkāpumu sekas, ņemot vērā ECPAK un Hartas 52. panta 3. punktā garantētās tiesības, pirmkārt, uz Vispārējās tiesas veikto šīs lietas iztiesāšanu un, otrkārt, uz Vispārējās tiesas veikto pirmās instances lietas materiālu vērtējumu. Turklāt katrā šī pamata daļā apelācijas sūdzības iesniedzējs norādījis pārsūdzētā rīkojuma punktus, kuros esot pieļautas minētās tiesību kļūdas. No tā izriet, ka būtiskie elementi, uz kuriem balstīts šis pamats, pietiekami loģiski un saprotami izriet no apelācijas sūdzības teksta un ka apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentācija ir pietiekami skaidra un precīza, lai Tiesa varētu veikt tiesiskuma pārbaudi.

57 Līdz ar to iebilde par nepieņemamību, kas pamatota ar to, ka nav pietiekami identificēti apstrīdētie pārsūdzētā rīkojuma punkti, jānoraida.

58 Otrām kārtām, *Frontex* norāda, ka apelācijas sūdzība nav pieņemama, jo apelācijas sūdzības iesniedzējs tajā faktu jautājumus norādot kā tiesību jautājumus un lūdzot Tiesu no jauna izvērtēt faktus vai pierādījumus. Konkrēti, *Frontex* apgalvo, ka jautājums par to, vai šaubu gadījumā būtu jālemj par labu apelācijas sūdzības iesniedzējam, ir faktu jautājums un ka ECT judikatūrā par patvēruma meklētāju pierādīšanas pienākumu izraidīšanas lietās gūtās atziņas nevar prevalēt pār Eiropas Savienības Tiesas statūtu noteikumu, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzība attiecas tikai uz tiesību jautājumiem.

59 Šajā ziņā no LESD 256. panta, kā arī no Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka apelācijas sūdzība attiecas tikai uz tiesību jautājumiem. Vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un vērtēt atbilstošos faktus, kā arī vērtēt pierādījumus. Šo faktu un pierādījumu vērtējums, izņemot to sagrozīšanas gadījumus, nav tiesību jautājums, kas tātad būtu pakļauts pārbaudei Tiesā apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2024. gada 10. septembris, *Google* un *Alphabet*/Komisija (*Google Shopping*), C-48/22 P, EU:C:2024:726, 61. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

60 Tomēr jautājums par to, vai, ņemot vērā ECT judikatūru un Hartas 52. panta 3. punktu, noteikumi par pierādīšanas pienākumu, kas piemērojami personām, kuras ir tādā situācijā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs, jāpielāgo tā, lai šaubu gadījumā būtu jālemj par labu šīm personām, ir tiesību jautājums. Jautājums par pierādīšanas pienākuma sadali, lai arī tas var ietekmēt Vispārējās tiesas faktu konstatējumus, tomēr ir tiesību jautājums (spriedums, 2004. gada 6. janvāris, *BAI* un Komisija/*Bayer*, C-2/01 P un C-3/01 P, EU:C:2004:2, 61. punkts).

61 Turklāt apelācijas sūdzībā tās iesniedzējs konkrēti pamato sagrozīšanu, ko esot pieļāvusi Vispārējā tiesa. Tādēļ apgalvotā sagrozīšana neatbilst lūgumam atkārtoti izvērtēt faktus vai pierādījumus.

62 No tā izriet, ka jānoraida arī iebilde par nepieņemamību, kas pamatota ar faktu jautājumu uzdošanu par tiesību jautājumiem.

63 Trešām kārtām, ciktāl *Frontex* apstrīd apelācijas sūdzības pieņemamību, apgalvojot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs tikai atkārto pirmajā instancē izvirzītos argumentus, no Tiesas judikatūras, protams, izriet, ka apelācijas sūdzībā nevar vienkārši atkārtot pamatus un argumentus, kas jau izvirzīti Vispārējā tiesā, nesniedzot argumentus, lai pierādītu, ka tā pieļāvusi tiesību kļūdu (spriedums, 2025. gada 26. jūnijs, *Mainova*/Komisija, C-484/23 P, EU:C:2025:482, 56. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr šajā lietā apelācijas sūdzības iesniedzējs konkrēti sniedzis argumentus, lai pierādītu, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā rīkojumā pieļāvusi tiesību kļūdas, tāpēc šī iebilde par nepieņemamību jānoraida.

64 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzība ir pieņemama.

Par lietas būtību

65 Apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārkāpusi pierādīšanas pienākumu regulējošos principus, sagrozījusi pierādījumus un pieļāvusi kļūdas faktu juridiskajā kvalifikācijā, uzskatot, ka viņa iesniegtie pierādījumi ir acīmredzami nepietiekami, lai pārliecinoši pierādītu viņa klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī, tāpēc viņš nav pierādījis nodarītā kaitējuma esību un līdz ar to nav izpildījis nosacījumu par zaudējumu esību, no kura ir atkarīga Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās par *Frontex* darbībām.

– Ievada apsvērumi

66 Pirmām kārtām, jāatgādina, ka *Frontex* ir Savienības aģentūra, kas izveidota ar Regulu Nr. 2007/2004, lai uzlabotu Savienības ārējo robežu integrēto pārvaldību, uz kuru tagad attiecas LESD 77. panta 1. punkta c) apakšpunkts. No Regulas 2019/1896 7. panta 1. un 4. punkta izriet – lai gan *Frontex* un valsts iestādēm, kas atbildīgas par robežu pārvaldību, šajā ziņā ir kopīga atbildība, *Frontex* pilnībā atbild un ir pārskatatbildīga par visiem lēmumiem, ko tā pieņem, un par visām darbībām, par kurām tā vienpersonīgi ir atbildīga saskaņā ar šo regulu.

67 Regulas 2019/1896 97. panta 4. punktā – tāpat kā LESD 340. panta otrajā daļā, kas ar šo pantu konkretizēta, – paredzēts: ja pastāv ārpuslīgumiskā atbildība, *Frontex* saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, kuru radījušas tās struktūrvienības vai darbinieki, pildot pienākumus. Attiecīgi šajā lietā Tiesas judikatūrai par šo LESD tiesību normu ir nozīme.

68 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai iestātos Savienības ārpuslīgumiskā atbildība, pamatojoties uz LESD 340. panta otro daļu, jābūt izpildītiem vairākiem nosacījumiem, proti, jāpastāv pietiekami būtiskam tādas tiesību normas pārkāpumam, kuras mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām, reālam kaitējumam un tiešai cēloņsakarībai starp darbības izdarītāja pienākuma neizpildi un cietušajām personām nodarīto kaitējumu (skat. spriedumus, 1996. gada 5. marts, *Brasserie du pêcheur* un *Factortame*, C-46/93 un C-48/93, EU:C:1996:79, 51. punkts, kā arī 2024. gada 5. marts, *Kočner*/Eiropols, C-755/21 P, EU:C:2024:202, 117. punkts un tajā minētā judikatūra).

69 No šīs judikatūras arī izriet, ka tad, ja kāds no šiem nosacījumiem nav izpildīts, prasība jānoraida kopumā un pārējie Savienības ārpuslīgumiskās atbildības nosacījumi nav jāizvērtē, turklāt Savienības tiesai minētie nosacījumi nav jāizvērtē noteiktā secībā (spriedums, 2023. gada 21. decembris, *United Parcel Service*/Komisija, C-297/22 P, EU:C:2023:1027, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

70 Konkrētāk, attiecībā uz otro nosacījumu par reālu kaitējumu tiek prasīts, lai kaitējums, kuru tiek lūgts atlīdzināt, būtu reāls un droši zināms (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 14. oktobris, *Giordano*/Komisija, C-611/12 P, EU:C:2014:2282, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

71 Otrām kārtām, saistībā ar noteikumiem par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu, kas attiecas uz Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu, lietas dalībniekam, kurš šo atbildību apstrīd, ar pārliecinošiem pierādījumiem jāpierāda, ka ir

izpildīti šīs atbildības iestāšanās nosacījumi. Tādēļ šim lietas dalībniekam citastarp jāsniedz šādi pierādījumi par tā apgalvotā kaitējuma esību un apmēru (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 12. decembris, *Nemea Bank*/ECB u.c., C-181/22 P, EU:C:2024:1020, 60. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Šajā nolūkā minētais lietas dalībnieks var atsaukties uz jebkāda veida pierādīšanas līdzekļiem, jo Savienības tiesībās paredzēts brīvas pierādījumu iegūšanas princips (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 12. decembris, DD/*FRA*, C-130/22 P, EU:C:2024:1018, 92. punkts un tajā minētā judikatūra).

72 Tomēr, īstenojot kompetenci, kas ar LESD 268. pantu kopsakarā ar LESD 256. panta 1. punktu piešķirta Vispārējai tiesai, lai pirmajā instancē izskatītu un izlemtu LESD 340. panta otrajā un trešajā daļā paredzētos strīdus par zaudējumu atlīdzināšanu, un Tiesai, lai izskatītu un izlemtu šos strīdus apelācijas tiesvedībā, Savienības tiesai jānodrošina efektīva privātpersonu tiesību aizsardzība tiesā.

73 LESD 268. pantā norādītā prasība par zaudējumu atlīdzību jāvērtē, ņemot vērā ar Līgumiem izveidoto indivīdu tiesību aizsardzības tiesā sistēmu kopumā, un tā veicina šīs aizsardzības sistēmas efektivitāti (spriedums, 2020. gada 6. oktobris, *Bank Refah Kargaran*/Padome, C-134/19 P, EU:C:2020:793, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

74 Šajā ziņā jāatgādina – no LES 2. panta izriet, ka Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vienlīdzības un tiesiskuma vērtībām. Pati efektīvas pārbaudes tiesā, kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību normu ievērošanu, esība ir raksturīga šāda tiesiskuma pastāvēšanai (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, *Satcen*/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

75 Turklāt Hartas 47. panta – kurā atkārtoti apstiprināts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips – pirmajā daļā prasīts, lai ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas ar Savienības tiesībām, ir tikušas pārkāptas, būtu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ievērojot šajā pantā paredzētos nosacījumus (spriedums, 2020. gada 6. oktobris, *Bank Refah Kargaran*/Padome, C-134/19 P, EU:C:2020:793, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

76 Jāatgādina arī, kā izriet no Padomes Lēmuma 88/591/EOTK, EEK, Euratom (1988. gada 24. oktobris), ar ko izveido Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesu (OV 1988, L 319, 1. lpp.), preambulas, ka Vispārējā tiesa tika izveidota, lai saglabātu tiesas kontroles kvalitāti un efektivitāti Kopienu tiesību sistēmā, kas kļuvusi par Savienības tiesību sistēmu. Šajā ziņā minētajā preambulā precizēts – piešķirot Vispārējai tiesai kompetenci pirmajā instancē izskatīt prasības, kas prasa sarežģītu faktu padziļinātu pārbaudi, tādējādi izveidojot divu instanču tiesu, tiek uzlabota attiecīgo personu tiesību aizsardzība tiesā.

77 Attiecīgi tas, kā Vispārējā tiesa piemēro noteikumus par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu, nedrīkst apdraudēt Savienības tiesībās privātpersonām piešķirto tiesību aizsardzības tiesā efektivitāti. Šāda piemērošana it īpaši nedrīkst izraisīt pārmērīga vai pat neizpildāma pierādīšanas pienākuma uzlikšanu pusei (*probatio diabolica*) vai pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principa apšaubīšanu; tas, kā nospriedusi Tiesa, nozīmē – katrai pusei jāsniedz saprātīga iespēja izklāstīt savus prasījumus apstākļos, kas tai nerada acīmredzami nelabvēlīgāku situāciju salīdzinājumā ar pretējo pusi (spriedums, 2022. gada 17. novembris, *Harman International Industrie*s, C-175/21, EU:C:2022:895, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).

78 Līdz ar to, piemērojot šos noteikumus, Vispārējai tiesai jānodrošina Hartas 47. pantā garantēto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību pilnīga ievērošana, ņemot vērā tajā izskatāmās lietas īpašos apstākļus. Ja, ņemot vērā šos apstākļus, izrādās, ka minēto noteikumu piemērošana lietas dalībniekam uzliek pārmērīgi grūtu vai pat neizpildāmu pierādīšanas pienākumu, šie noteikumi jāpielāgo.

79 Trešām kārtām, jāatgādina, ka Vispārējai tiesai ir piešķirtas pilnvaras sagatavot lietu izskatīšanai un iztiesāt lietas, kuras tā izskata. Saskaņā ar tās Reglamenta 88. un 89. pantu Vispārējā tiesa var veikt procesa organizatoriskos pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, lai lietu sagatavošana iztiesāšanai, tiesvedības norise un strīdu atrisināšana notiktu vislabākajos apstākļos. Kā izriet no Eiropas Savienības Tiesas statūtu 24. panta – kas Vispārējai tiesai piemērojams saskaņā ar šo statūtu 53. pantu – kopsakarā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 89. pantu, Vispārējā tiesa var veikt pasākumus, tostarp prasīt lietas dalībniekiem iesniegt visus dokumentus un sniegt visu informāciju, ko tā uzskata par nepieciešamu. Šī reglamenta 91. pantā Vispārējai tiesai atļauts veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, kas tostarp ietver lietas dalībnieku personisku iztaujāšanu, pieprasījumu tiem iesniegt informāciju vai jebkādus ar lietu saistītus dokumentus. Turklāt saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 26.–30. pantu – kas Vispārējai tiesai piemērojami saskaņā ar šo statūtu 53. pantu – kopsakarā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 93.–95. pantu, Vispārējā tiesa var nopratināt lieciniekus, kuri liecību apstiprina ar zvērestu. Visbeidzot, tiesas sēdes laikā Eiropas Savienības Tiesas statūtu 32. pants, kas Vispārējai tiesai piemērojams saskaņā ar šo statūtu 53. pantu, ļauj Vispārējai tiesai uzklausīt lietas dalībniekus un lieciniekus.

80 Lai gan, protams, Vispārējai tiesai jālemj par nepieciešamību izmantot šīs pilnvaras (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 28. janvāris, *Heli-Flight*/EASA, C-61/15 P, EU:C:2016:59, 94. punkts un tajā minētā judikatūra), tomēr Vispārējai tiesai minētās pilnvaras jāīsteno, pilnībā ievērojot no Hartas 47. panta izrietošās prasības. Tādēļ, ja noteikumu par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu piemērošana izņēmuma kārtā neļauj nodrošināt prasītājam efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, Vispārējai tiesai, lai nodrošinātu šo Savienībā kā tiesību Savienībā principiāli svarīgo aizsardzību, šīs pašas pilnvaras jāizmanto tās rīcībā esošās informācijas papildināšanai lietā, kuru tā izskata.

81 Līdz ar to Vispārējā tiesa nevar vienīgi noraidīt prasītāju apgalvojumus pierādījumu nepietiekamības dēļ, lai gan tās uzdevums ir – it īpaši apmierinot šo lietas dalībnieku pieteikumu noteikt pierādījumu savākšanas pasākumus, piemēram, pierādījumu iesniegšanu, – kliedēt iespējamo neskaidrību par šo apgalvojumu pareizību vai paskaidrot iemeslus, kuru dēļ šādam dokumentam katrā ziņā un neatkarīgi no tā satura nevar būt nozīme strīda atrisināšanā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1999. gada 4. marts, *Ufex* u.c./Komisija, C-119/97 P, EU:C:1999:116, 110. un 111. punkts, kā arī rīkojumu, 2007. gada 4. oktobris, *Olsen*/Komisija, C-320/05 P, EU:C:2007:573, 64. punkts).

82 Tāpat no Vispārējās tiesas iedibinātās judikatūras izriet, ka tā iesaistās pierādījumu meklēšanā par labu prasītājam procesa organizatorisko pasākumu ietvaros izņēmuma gadījumos, kad šim prasītājam tie patiešām nepieciešami, lai pamatotu argumentāciju, un viņam ir grūtības piekļūt dokumentiem vai viņam atteikta piekļuve tiem (šajā nozīmē skat. Vispārējās tiesas spriedumus, 2002. gada 25. septembris, *Ajour* u.c./Komisija, T-201/00 un T-384/00, EU:T:2002:224, 75. punkts; 2013. gada 16. oktobris, *TF1*/Komisija, T-275/11, EU:T:2013:535, 116. punkts, un 2014. gada 11. decembris, *van der Aat* u.c./Komisija, T-304/13 P, EU:T:2014:1055, 61. punkts, kā arī Vispārējās tiesas rīkojumu, 2005. gada 4. februāris, *Aguar Fernandez* u.c./Komisija, T-20/04, EU:T:2005:35, 36. punkts).

83 Lai panāktu Vispārējās tiesas iesaisti pierādījumu meklēšanā, lietas dalībniekam, kas to lūdz, jāiesniedz vismaz pierādījumu minimums, kas apstiprina šīs iejaukšanās lietderību tiesvedības vajadzībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 28. jūlijs, *Diputación Foral de Vizcaya* u.c./Komisija, no C-474/09 P līdz C-476/09 P, EU:C:2011:522, 92. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

84 Tiesai apelācijas tiesvedībā, kurā tiek apšaubīts, kā Vispārējā tiesa piemērojusi noteikumus par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu, jāpārbauda, vai tā izpildījusi šī sprieduma 78. un 80. punktā minētos pienākumus, pilnībā ievērojot no Hartas 47. panta izrietošās prasības.

85 Tas, vai šajā lietā Vispārējā tiesa nav izpildījusi savu pienākumu pielāgot noteikumus par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, jāizvērtē, ņemot vērā šos ievada precizējumus.

– Pierādīšanas pienākuma pielāgošanas nepieciešamība

86 Pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja pierādījumi ir acīmredzami nepietiekami, lai pārliecinoši pierādītu viņa klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī.

87 Lai noteiktu, vai – kā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējs – šajā apsvērumā pieļauta tiesību kļūda, jo Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā nepieciešamību pielāgot pierādīšanas pienākumu, ņemot vērā īpašos apstākļus, kādos iesniegta viņa prasība par ārpuslīgumisko atbildību pret Savienību par zaudējumiem, kas viņam esot nodarīti saistībā ar apgalvotajiem Regulas 2019/1896 46. panta 4. un 5. punkta un no Hartas 1.–4., 6., 18., 19. un 21. panta izrietošo pamattiesību pārkāpumiem, kurus *Frontex* esot pieļāvusi apgalvotā incidenta laikā, jānorāda, ka šai prasībai ir turpmāk minētās iezīmes.

88 Pirmkārt, apgalvotais incidents esot operācija, ar kuru personas, kuras – kā apelācijas sūdzības iesniedzējs – ir aizbēgušas no savas izcelsmes valsts, tiek no Savienības teritorijas pa jūru raidītas atpakaļ uz trešo valsti, šīm personām nesaņemot iespēju iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu minētajā teritorijā. Šādai atpakaļraidīšanas darbībai raksturīga augsta to personu neaizsargātība, kurām tā piemērota, kā arī tas, ka iestādes nav identificējušas šīs personas un nav viņām piemērojušas individuālu attieksmi. Turklāt faktu norises brīdī minētās personas ir situācijā, kurā tām ir ļoti grūti savākt pierādījumus, lai konstatētu šādus faktus, vai pat ir izslēgta jebkāda iespēja to izdarīt, it īpaši, ja valsts iestādes konfiscējušas minēto personu tālruņus.

89 Otrkārt, kā izriet no pārsūdzētā rīkojuma 10. punkta, apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīlī laikā ģeogrāfiskajā zonā, kur apgalvotais incidents noticis, tika veiktas divas *Frontex* operacionālās darbības, proti, ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumi Egejas jūrā un kopīgā operācija *Poseidon*.

90 Kā izriet no Regulas 2019/1896 1. un 4. panta, *Frontex* ir Savienības aģentūra, kas kopā ar 4. pantā minētajām valsts iestādēm veido Eiropas Robežu un krasta apsardzi, kuras uzdevums ir nodrošināt Eiropas integrēto robežu pārvaldību pie ārējām robežām nolūkā efektīvi pārvaldīt minētās robežas, pilnībā ievērojot pamattiesības, un paaugstināt Savienības atgriešanas politikas efektivitāti.

91 Konkrēti, no Regulas 2019/1896 3. apsvēruma izriet, ka *Frontex* šajā nolūkā uzticēti paplašināti uzdevumi un kompetences Savienības ārējo robežu kontroles jomā, kuras, kā noteikts šīs regulas 24. apsvērumā, tiek līdzsvarotas ar pastiprinātām garantijām pamattiesību jomā, kā arī ar lielāku šīs aģentūras pārskatatbildību un atbildību.

92 Tādēļ saskaņā ar Regulas 2019/1896 5. panta 3. punktu *Frontex* atvieglo un padara efektīvāku Savienības pasākumu piemērošanu saistībā ar ārējo robežu pārvaldību un atgriešanu. Minētās regulas 7. panta 4. punktā šajā ziņā precizēts, ka *Frontex* atbalsta šo pasākumu piemērošanu, nostiprinot, novērtējot un koordinējot dalībvalstu rīcību un sniedzot tehnisko un operacionālo palīdzību minēto pasākumu īstenošanā. Turklāt minētās regulas 10. panta 1. punkta a), b) un g) apakšpunktā paredzēts, ka *Frontex* uzdevumi tostarp ir pārraudzīt migrācijas plūsmas un veikt riska analīzi attiecībā uz visiem integrētās robežu pārvaldības aspektiem, pārraudzīt ar atgriešanas īstenošanu saistītās dalībvalstu operacionālās vajadzības, tostarp vācot operacionālos datus, kā arī palīdzēt dalībvalstīm apstākļos, kad nepieciešama pastiprināta tehniskā un operacionālā palīdzība pie ārējām robežām, koordinējot un organizējot kopīgās operācijas, ņemot vērā to, ka dažas situācijas var būt saistītas ar ārkārtas humanitāro situāciju un glābšanu jūrā saskaņā ar Savienības un starptautiskajām tiesībām.

93 Vienlaikus, kā norādīts Regulas 2019/1896 103. apsvērumā, šajā regulā ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti LES 2. un 6. pantā un Hartā. Tādējādi minētās regulas 5. panta 4. punktā paredzēts, ka *Frontex* veicina Savienības *acquis* pamattiesību jomā, it īpaši Hartas, piemērošanu pie ārējām robežām, un šīs regulas 10. panta 1. punkta e) apakšpunktā *Frontex* uzticēts uzdevums pārraudzīt pamattiesību ievērošanu visās tās darbībās pie ārējām robežām un atgriešanas operācijās.

94 Regulas 2019/1896 80. panta 1. un 2. punktā šajā ziņā precizēts, ka Eiropas Robežu un krasta apsardze, veicot savus uzdevumus atbilstīgi šai regulai, garantē pamattiesību aizsardzību saskaņā ar attiecīgajām Savienības tiesību normām, jo īpaši Hartu, un attiecīgajām starptautiskajām tiesībām, tostarp Konvenciju par bēgļa statusu, kas parakstīta 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954)) un papildināta ar 1967. gada 31. janvārī Ņujorkā noslēgto Protokolu par bēgļa statusu, Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 1989. gada 20. novembrī pieņemto Bērnu tiesību konvenciju (*Recueil des traités des Nations unies*, 1577. sēj., 3. lpp., Nr. 27531 (1990)), un pienākumiem saistībā ar piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai, jo īpaši neizraidīšanas principu. Konkrētāk, tā nodrošina, ka, veicot šos uzdevumus, nevienu personu neizsēdina no transportlīdzekļa, nepiespiež iekāpt transportlīdzeklī, nepavada uz valsti vai citā veidā nenodod vai neatgriež valsts iestādēm, pārkāpjot neizraidīšanas principu.

95 Turklāt attiecībā uz tehnisko un operacionālo palīdzību atgriešanas jomā Regulas 2019/1896 48. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā kopsakarā ar šīs regulas 81. apsvērumu precizēts, ka šī palīdzība jāsniedz, pilnībā ievērojot pamattiesības, un tā ietver to trešo valstu valstspiederīgo identificēšanu, kuri tiek pakļauti atgriešanas procedūrai un citām dalībvalstu darbībām pirms atgriešanas.

96 Ņemot vērā *Frontex* uzraudzības uzdevumus, operatīvo datu vākšanu, palīdzību dalībvalstu iestādēm un tās pienākumu palīdzēt piemērot Savienības *acquis* pamattiesību jomā pie Savienības ārējām robežām, šīs aģentūras rīcībā principā var būt informācija, kam ir nozīme, pierādot, ka notikusi atpakaļraidīšana.

97 Tādēļ vēl jo vairāk šīs aģentūras rīcībā var būt šāda informācija par ģeogrāfiskajām zonām, kurās tā piedalās konkrētās operacionālajās darbībās, piemēram, šajā gadījumā – šī sprieduma 89. punktā minētajā ātrās reaģēšanas robežapsardzes operācijā Egejas jūrā un kopīgajā operācijā *Poseidon*, kas notika apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīlī laikā un ģeogrāfiskajā zonā.

98 Kā izriet no Regulas 2019/1896 36. panta 2. punkta a), b) un e) apakšpunkta, 37. panta 1.–3. punkta, 38. panta 2. punkta un 39. panta 5. un 8. punkta, *Frontex* izpilddirektoram jāizvērtē, jāapstiprina un jākoordinē šādas operatīvās darbības un kopā ar uzņēmēju dalībvalsti un apspriežoties ar iesaistītajām dalībvalstīm jāizstrādā to operatīvais plāns.

99 Saskaņā ar šīs regulas 38. panta 3. punkta d), i) un l) apakšpunktu operatīvais plāns ir saistošs gan *Frontex*, gan šīm dalībvalstīm, it īpaši attiecībā uz uzdevumu aprakstu, ziņošanas un novērtējuma sistēmu un vispārējiem norādījumiem, lai nodrošinātu pamattiesību ievērošanu šādu operacionālo darbību laikā.

100 Konkrēti, *Frontex* jānodrošina pamattiesību ievērošana laikā, kad operacionālo īstenošanu veic koordinatori, kuru uzdevums saskaņā ar minētās regulas 44. panta 1. punktu un 3. punkta b) un d) apakšpunktu ir uzraudzīt pareizu darbības plāna īstenošanu un informēt izpilddirektoru, ja uzņēmēju dalībvalstu norādījumi vienībām neatbilst operatīvajam plānam, it īpaši attiecībā uz pamattiesību aizsardzību.

101 Turklāt atbilstoši šīs pašas regulas 46. panta 4. punktam *Frontex* izpilddirektors aptur vai izbeidz šīs aģentūras darbības, ja viņš uzskata, ka saistībā ar tām notikuši pamattiesību vai starptautiskās aizsardzības pienākumu pārkāpumi, kas ir būtiski vai, visticamāk, būs ilgstoši.

102 Arī pienākums veicināt Savienības *acquis* pamattiesību jomā piemērošanu pie Savienības ārējām robežām, kas izriet gan no šī sprieduma iepriekšējā punktā, gan 93.–95. punktā minētajām tiesību normām, liek *Frontex* rūpīgi sadarboties visās administratīvajās izmeklēšanās vai tiesvedībās par iespējamiem šo pamattiesību pārkāpumiem pie Savienības ārējām robežām.

103 Treškārt, jānorāda, ka prasība par ārpuslīgumisko atbildību saskaņā ar LESD 268. pantu var būt vienīgais tiesību aizsardzības līdzeklis, kas var pietiekami nodrošināt tiesību aizsardzību Savienības tiesā pret *Frontex*.

104 Ņemot vērā šīs īpatnības, kuras piemīt prasībai par ārpuslīgumisko atbildību, kas vērsta pret Savienību apgalvoto *Frontex* pieļauto tiesību pārkāpumu dēļ saistībā ar atpakaļraidīšanas operāciju uz trešo valsti, kurā, kā apgalvots, cietušas tādas personas kā apelācijas sūdzības iesniedzējs, nevar prasīt, lai šīs personas sniegtu pārliecinošus pierādījumus par šīs operācijas norisi un viņu klātbūtni tajā.

105 Proti, kā secinājumu 52. punktā būtībā norādījis arī ģenerāladvokāts, nepielāgojot minētajām personām paredzēto pierādīšanas pienākumu, varētu tikt kavēta ikvienas personas, kura cietusi no atpakaļraidīšanas operācijām, prasību celšanu pret *Frontex* par šīs aģentūras iespējami nelikumīgajām darbībām, tādējādi piešķirot tai faktisku imunitāti un apdraudot cietušo personu pamattiesību, kas noteiktas it īpaši Hartas 18., 19. un 47. pantā, efektīvu aizsardzību.

106 Tāpēc, ja personas apgalvo, ka tās ir cietušas no atpakaļraidīšanas operācijas, Hartas 47. pantā garantēto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību pilnīga ievērošana prasa, lai pietiktu ar to, ka šīs personas iesniedz pirmšķietamus pierādījumus par šīs operācijas, kurā piedalās *Frontex*, norisi un viņu klātbūtni tajā.

107 Šis secinājums atbilst ECT judikatūrai.

108 Saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu Tiesai kā minimālās aizsardzības slieksnis jāņem vērā ECPAK garantētās tiesības, kas atbilst Hartas tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2025. gada 3. aprīlis, *Alchaster II*, C-743/24, EU:C:2025:230, 24. punkts). Tāpēc Tiesai jānodrošina, lai tās veiktā Hartas 47. panta – kura pirmā un otrā daļa atbilst ECPAK 6. panta 1. punktam un 13. pantam – interpretācija nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas atbilst minētajiem ECPAK noteikumiem, kā tos interpretējusi ECT (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 10. septembris, KS u.c./Padome u.c., C-29/22 P un C-44/22 P, EU:C:2024:725, 77. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

109 ECT saistībā ar migrantu kolektīvu izraidīšanu ir konsekventi nospriedusi, ka tad, ja prasītāja sūdzības pamatā ir valsts iestāžu identifikācijas un individuālas attieksmes trūkums, prasītājs var arī iesniegt vienīgi pirmšķietamus pierādījumus par labu viņa sniegtajai faktu versijai. Šim nolūkam pietiek ar to, ka prasītājs sniedz detalizētu, konkrētu un saskaņotu šo notikumu izklāstu (skat. it īpaši ECT spriedumus, 2020. gada 13. februāris, N.D. un N.T. pret Spāniju, CE:ECHR:2020:1213JUD000867515, 85. punkts; 2021. gada 18. novembris, M.H u.c. pret Horvātiju, CE:ECHR:2021:1118JUD001567018, 268. punkts, kā arī 2025. gada 7. janvāris, A.R.E pret Grieķiju, CE:ECHR:2025:0107JUD001578321, 214. punkts).

110 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka drīzāk jāizvērtē, vai prasītājs iesniedzis pārliecinošus pierādījumus par viņa klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī, nevis jāpārbauda, vai apelācijas sūdzības iesniedzējs sniedzis pirmšķietamus pierādījumus par šo klātbūtni un iesaisti.

111 Šāda tiesību kļūda neizbēgami padarījusi par spēkā neesošu Vispārējās tiesas vērtējumu pārsūdzētā rīkojuma 40.–57. punktā par apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegtajiem pierādījumiem, jo šis vērtējums veikts, izmantojot pārāk augstu pierādīšanas standartu.

112 Kaut gan ar šo tiesību kļūdu pietiek pārsūdzētā rīkojuma atcelšanai, tomēr, lai nodrošinātu no Hartas 47. panta izrietošo prasību pilnīgu ievērošanu, Tiesai, pamatojoties uz Vispārējās tiesas konstatējumiem, jāizvērtē, vai apelācijas sūdzības iesniedzējs ir sniedzis pirmšķietamus pierādījumus par viņa klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī.

– Par pirmšķietamu pierādījumu esību

113 Pārsūdzētā rīkojuma 37. punktā Vispārējā tiesa norādīja: lai pierādītu savu klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī, prasītājs balstās, pirmkārt, pats uz savu liecību, otrkārt, uz *Bellingcat* rakstu un, treškārt, uz četrām fotogrāfijām, kas ir krāsaini ekrānuzņēmumi no video, kuri iekļauti šajā rakstā.

114 Lai noteiktu, vai šie apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītie un iesniegtie pierādījumi var tikt uzskatīti par pietiekamiem, lai sniegtu pirmšķietamus pierādījumus par viņa klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī, vispirms jānorāda, kā Vispārējā tiesa pamatoti atgādinājusi pārsūdzētā rīkojuma 31. un 32. punktā, ka brīvas pierādījumu iegūšanas principa neizbēgamas sekas ir brīvas pierādījumu novērtēšanas princips. Saskaņā ar šo principu vienīgais būtiskais kritērijs likumīgi iesniegto pierādījumu vērtības novērtēšanai ir to ticamība (spriedums, 2018. gada 26. septembris, *Infineon Technologies*/Komisija, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

115 Pirmām kārtām, attiecībā uz prasītāja rakstveida liecību jāatgādina – lai novērtētu tās pierādījuma spēku, jāpārbauda šīs liecības ticamība un tajā ietvertās informācijas iespējamība, ņemot vērā tostarp minētās liecības tapšanas apstākļus, kā arī tās adresātu, un jānoskaidro, vai, ņemot vērā tās saturu, tā šķiet saprātīga un uzticama (pēc analoģijas skat. rīkojumu, 2019. gada 12. jūnijs, OY/Komisija, C-816/18 P, EU:C:2019:486, 4. punkts (6. punkts ģenerāladvokāta P. Pikamēes [*P. Pikamäe*] nostājā).

116 It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzēja liecību nevar noraidīt kā tādu, kurai ir neliels pierādījuma spēks, neņemot vērā visus pierādījumus, kas iesniegti šajā lietā.

117 No tā izriet, ka pārsūdzētā rīkojuma 33. un 40. punktā Vispārējā tiesa pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka parasti pašai prasītāja liecībai ir tikai neliels pierādījuma spēks.

118 Kā izriet no šī rīkojuma 36. un 37. punktā konstatētā, prasītājs rakstveida liecībā, kas pievienota pieteikumam par lietas ierosināšanu Vispārējā tiesā, sniedzis detalizētu un saskaņotu sava pārbrauciena uz Samas salu aprakstu, apstiprinot arī to, ka tas noticis 2020. gada aprīlī, un atpakaļraidīšanas operāciju, no kuras viņš esot cietis pēc tam, kad bija sasniedzis šo salu.

119 Pamatojoties uz konstatēto, Vispārējai tiesai vajadzēja secināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja rakstveida liecība bija pietiekami detalizēta, konkrēta un saskaņota, lai tā būtu pirmšķietams pierādījums tam, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs 2020. gada aprīlī faktiski bija cietis no atpakaļraidīšanas operācijas no Samas salas.

120 Vispārējās tiesas vērtējums pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā, saskaņā ar kuru šī liecība ietver vairākus izteikumus, kas nav pietiekami precīzi attiecībā uz būtiskajiem faktiskajiem apstākļiem, neļauj secināt, ka minētā liecība nebūtu šāds pirmšķietams pierādījums.

121 Šajā ziņā no pārsūdzētā rīkojuma 41. punkta izriet – pamatojot šo vērtējumu, Vispārējā tiesa norādījusi, pirmkārt, ka, atbildot uz jautājumu, vai viņš atceras datumu, kad sācis ceļojumu uz Eiropu, apelācijas sūdzības iesniedzējs apstiprināja, ka viņš īsti neatceras šo datumu, bet domā, ka tas noticis aprīlī, un, otrkārt, viņš atzinis, ka bija viens no 22 cilvēku grupas apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīļa laikā, bet savā liecībā nav identificējis nevienu no šīm citām personām un nav iesniedzis nevienu citas šīs personas liecību.

122 Ar to vien, ka persona, kas apgalvo, ka ir cietusi no atpakaļraidīšanas operācijas, neatceras precīzu datumu, kurā sākusi ceļojumu uz Eiropu, un nevar precīzi identificēt pārējos šajā operācijā cietušos vai pat iesniegt to liecību, acīmredzami nepietiek, lai noraidītu šīs personas liecības pierādījuma spēku nolūkā noteikt, vai tā uzskatāma par pirmšķietamu pierādījumu.

123 Kā izriet no šī sprieduma 109. un 115. punkta, šis pierādījuma spēks ir atkarīgs vienīgi no liecībā sniegtā stāstījuma detalizētības, konkrētības un konsekvences, kā arī no tajā ietvertās informācijas ticamības.

124 Otrām kārtām, attiecībā uz *Bellingcat* rakstu jānorāda, ka tajā, kā izriet no pārsūdzētā rīkojuma 50. un 53.–55. punktā ietvertajiem konstatējumiem, aprakstīta personu grupas ierašanās pa jūru 2020. gada 28. aprīlī Samas salā, Grieķijas iestāžu veiktā šo personu atpakaļraidīšana uz improvizētas laivas bez motora un tas, ka nākamajā dienā Turcijas krasta apsardzes kuģis viņus uzņēmis uz klāja atklātā jūrā. Tātad šī raksta saturs saskan ar prasītāja liecību.

125 Šo konstatējumu neatspēko Vispārējās tiesas vērtējums pārsūdzētā rīkojuma 55. punktā, saskaņā ar kuru būtībā, pirmkārt, šajā rakstā ietvertie dati par tajā izklāstīto faktu norises datumu un vietu nav pietiekami precīzi un, otrkārt, nav bijis iespējams pārbaudīt minētā raksta autoru konstatējumu pamatā esošos avotus. Lai gan šis vērtējums var ļaut secināt, ka *Bellingcat* rakstu nevar uzskatīt par pārliecinošu pierādījumu apgalvotajam incidentam 2020. gada 28. un 29. aprīlī, tie nevar pilnīgi atņemt šim rakstam pierādījuma spēku un līdz ar to liegt to uzskatīt par tādu, kas apstiprina pirmšķietamu pierādījumu, par kādu uzskatāma prasītāja rakstveida liecība.

126 Trešām kārtām, attiecībā uz četrām *Bellingcat* raksta fotogrāfijām Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 48. punktā uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs tajās nav nedz viegli identificējams, nedz skaidri atpazīstams un ka tādēļ ar šīm fotogrāfijām nevar pierādīt, ka tajās norādītā persona ir tā pati, kas ierakstīta apelācijas sūdzības iesniedzēja pasē. Pat pieņemot, ka tas tā ir, jākonstatē, ka šis Vispārējās tiesas vērtējums neietekmē to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja rakstveida liecība, kurā detalizēti, konkrēti un saskaņoti izklāstīta atpakaļraidīšanas operācija, no kuras viņš esot cietis 2020. gada aprīlī, ierodoties Samas salā, un kuru apstiprina *Bellingcat* raksts, ir pirmšķietams pierādījums šī sprieduma 106. punkta izpratnē.

127 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja sniegtos pirmšķietamos pierādījumus par viņa klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī neliek apšaubīt *Frontex* argumentācija, kura atkārtota pārsūdzētā rīkojuma 38. punktā un saskaņā ar kuru tai netika paziņots par incidentu un tā nebija saņēmusi nekādu informāciju par apgalvoto incidentu. Proti, ņemot vērā tās pienākumu nodrošināt pamattiesību ievērošanu un informāciju šajā ziņā, kurai bija jābūt tās rīcībā it īpaši ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākuma Egejas jūrā un kopīgās operācijas *Poseidon* kontekstā, šī aģentūra, nesniedzot citus precizējumus, nevar atsaukties uz nezināšanu par apgalvoto incidentu.

128 Tādēļ, ņemot vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam būtu jāsniedz nevis pārliecinoši pierādījumi, bet gan pirmšķietami pierādījumi par viņa klātbūtni un iesaisti apgalvotajā incidentā 2020. gada 28. un 29. aprīlī, jākonstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītie un iesniegtie pierādījumi, kas veido saskanīgu pierādījumu kopumu, bija pietiekami, lai sniegtu šādu pirmšķietamu pierādījumu.

– Par Vispārējās tiesas pienākumu turpināt tiesvedību un iztiesāt lietu

129 No šī sprieduma 110. un 128. punktā ietvertajiem konstatējumiem izriet, ka Vispārējā tiesa pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā rīkojuma 13., 14., 61. un 62. punktā nospriežot, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs nav pierādījis kaitējuma esību, viņa prasība, piemērojot Vispārējās tiesas Reglamenta 126. pantu, jānoraida kā acīmredzami juridiski nepamatota un tiesvedība nav jāturpina.

130 Pirmām kārtām, neatkarīgi no pierādījumu, kurus iesniedzis apelācijas sūdzības iesniedzējs, pierādījuma spēka Vispārējā tiesa pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot – tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav pierādījis kaitējuma esību, attaisno, ka viņa prasība par ārpuslīgumisko atbildību tiek noraidīta kā acīmredzami juridiski nepamatota saskaņā ar minēto 126. pantu.

131 Otrām kārtām, ņemot vērā, pirmkārt, šī sprieduma 88.–103. punktā izklāstītā strīda īpatnības un, otrkārt, to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ar rakstveida liecību un *Bellingcat* rakstu ir sniedzis pirmšķietamus pierādījumus par atpakaļraidīšanu, no kuras viņš esot cietis, Vispārējā tiesa pieļāvusi tiesību kļūdu, neturpinot tiesvedību, lai iztiesātu tajā iesniegto lietu pirms nolēmuma pieņemšanas.

132 Ja prasītājs iesniedz pierādījumus par to, ka viņš ir cietis no atpakaļraidīšanas, un pārmet *Frontex*, ka tā ir iesaistīta šajā atpakaļraidīšanā, Vispārējai tiesai jāturpina tiesvedība un jāiztiesā lieta, kuru tā izskata, lai, pamatojoties uz visu tās rīcībā esošo informāciju, novērtētu šī fakta patiesumu. Ja Vispārējā tiesa secina, ka šie pirmšķietamie pierādījumi nav atspēkoti prasītāja uzklausīšanas laikā vai ar pierādījumiem un argumentiem, ko citi šīs lietas dalībnieki iesnieguši savos procesuālajos rakstos, vai arī ar citiem iespējamiem pierādījumiem, kas iegūti, veicot lietas iztiesāšanu, šis fakts jāuzskata par pierādītu.

133 Konkrēti, ņemot vērā informāciju, kam bija jābūt *Frontex* rīcībā, lai tā varētu īstenot savus uzdevumus un pilnvaras, kā arī tās pienākumu nodrošināt pamattiesību ievērošanu ātrās reaģēšanas robežapsardzes operācijā Egejas jūrā un kopīgajā operācijā *Poseidon*, Vispārējai tiesai šajā lietā bija jāveic procesa organizatoriskie pasākumi vai pierādījumu savākšanas pasākumi, lai no šīs aģentūras iegūtu visu tās rīcībā esošo atbilstošo informāciju nolūkā noskaidrot apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīlī apstākļus. Šādi pasākumi bija nepieciešama, lai, ņemot vērā pierādīšanas pienākuma pielāgošanu, kas apelācijas sūdzības iesniedzējam piemērota, ievērojot šī sprieduma 106. punktā izklāstītos apsvērumus, Vispārējā tiesa patiešām varētu būt pietiekami informēta, lai novērtētu apelācijas sūdzības iesniedzēja prasības pamatotību un varētu nodrošināt efektīvu viņa tiesību aizsardzību tiesā.

134 Šajā ziņā jānorāda, ka tiesvedībā Vispārējā tiesā apelācijas sūdzības iesniedzējs iesniedza vairākus pieteikumus šādu pasākumu veikšanai.

135 Pirmkārt, 2022. gada 10. martā apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza Vispārējo tiesu procesa organizatorisko pasākumu vai pierādījumu savākšanas pasākumu ietvaros aicināt *Frontex* sniegt viņam piekļuvi šādiem dokumentiem.

136 Vispirms viņš lūdza piekļuvi operatīvā plāna galvenajām daļām, visiem tā pielikumiem, kā arī ar operatīvo plānu saistītajai rokasgrāmatai attiecībā uz ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumu Egejas jūrā 2020. gadā.

137 Tad viņš lūdza nosūtīt visu saraksti, tostarp, bet ne tikai, vēstules, e-pasta vēstules un visus pielikumus; dokumentus, tostarp, bet ne tikai, novērtējumus, aprakstus, brīfingus, piezīmes, ziņojumus un analīzi; un informācijas apmaiņu starp atbildētāju un Grieķijas iestādēm, gatavojoties ātrās reaģēšanas robežapsardzes pasākumam Egejas jūrā 2020. gadā, tostarp visus dokumentus, ar kuriem notika apmaiņa un kuros bija ietverts attiecīgās operācijas situācijas un mērķu apraksts Regulas 2019/1896 39. panta izpratnē.

138 Visbeidzot viņš pieprasīja iesniegt visu saraksti, tostarp, bet ne tikai, e-pasta vēstules, ziņojumus, piezīmes un vēstules, kā arī visus pielikumus sarakstē starp *Frontex* izpilddirektoru, no vienas puses, un Grieķijas Migrācijas ministriju, *Frontex* Pamattiesību biroju un jebkuru citu personu, no otras puses, saistībā ar dokumentētām atpakaļraidīšanas operācijām, kas notika 2020. gada 18. un 19. aprīlī, proti, desmit dienas pirms apgalvotā incidenta 2020. gada 28. un 29. aprīlī.

139 Otrkārt, 2022. gada 10. marta pieteikumā apelācijas sūdzības iesniedzējs arī lūdza Vispārējo tiesu organizēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, lai viņš varētu mutiski liecināt par atpakaļraidīšanas operāciju Egejas jūrā, no kuras viņš esot cietis, un par viņam šajā ziņā nodarīto morālo kaitējumu.

140 Treškārt, 2022. gada 29. aprīlī apelācijas sūdzības iesniedzējs procesa organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja Vispārējo tiesu lūgt *Frontex* iesniegt *OLAF* ziņojumu kopumā, tostarp tā pielikumus.

141 Ceturtkārt, 2022. gada 18. maijā apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza Vispārējo tiesu procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzdot *Frontex* iesniegt *JORA* ziņojumus par incidentiem, kas notikuši 2020. gada 28. un 29. aprīlī.

142 Turklāt katram pieteikumam par procesa organizatoriskajiem pasākumiem vai pierādījumu savākšanas pasākumiem apelācijas sūdzības iesniedzējs iesniedza minimālo informāciju, kas apliecina šo pasākumu lietderību tiesvedības vajadzībām saskaņā ar šī sprieduma 83. punktā atgādināto judikatūru.

143 Attiecībā uz lūgumu pilnībā iesniegt *OLAF* ziņojumu apelācijas sūdzības iesniedzējs norādīja, ka šajā ziņojumā, kas brīdī, kad viņš cēla prasību Vispārējā tiesā, vēl nebija publicēts, citastarp bija dokumentēta 2020. gada 28. un 29. aprīlī Egejas jūrā notikusī atpakaļraidīšanas operācija. Turklāt šis ziņojums apstiprinot apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvojumus Vispārējā tiesā, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, *Frontex* valde bija informēta par šīs aģentūras resursu un darbinieku dalību prettiesiskās atpakaļraidīšanas operācijās un, otrkārt, informācija un pierādījumi saistībā ar šīm nelikumīgajām darbībām un bezdarbību tika slēpti un sagrozīti, it īpaši liedzot *Frontex* īstenot savas prerogatīvas saskaņā ar Regulas 2019/1896 46. panta 4. un 5. punktu. Minētais ziņojums arī ļaujot konstatēt – tas, ka par 2020. gada 28. un 29. aprīļa atpakaļraidīšanas operāciju nav ziņots, nav saistīts ar to, ka *Frontex* novērošanas lidmašīna, kas ir ļoti labi aprīkota, pārlidojot zonu, kurā attālumi jūras šķērsošanai ir ļoti īsi, to nepamanīja, bet gan ar *Frontex* organizatorisko kultūru, saskaņā ar kuru esot "jāpiever acis" uz migrantu pamattiesību pārkāpumiem.

144 Lūguma iesniegt *JORA* ziņojumus pamatojumā prasītājs apgalvoja, ka pēc pētniecisko žurnālistu konsorcija veiktās izmeklēšanas, kas publicēta 2022. gada 28. aprīlī, viņam izdevies iegūt pierādījumus par to, ka 2020. gada 28. un 29. aprīlī teritorijā, uz kuru attiecas *Frontex* darbības, notikušas trīs atsevišķas operācijas un tās visas Kopīgo operāciju ziņošanas lietotnē (*Joint Operations Reporting Application*), kas atrodas uz *Frontex* servera, ir klasificētas kā "izceļošanas novēršanas" operācijas.

145 Attiecībā uz 2022. gada 10. martā formulētajiem pieteikumiem iesniegt dokumentus apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā uzskatīja, ka tie nepieciešami, lai Vispārējā tiesa varētu noteikt, vai darbības un bezdarbība, kas tiek pārmesta *Frontex*, var izraisīt tās ārpuslīgumisko atbildību, kā viņš apgalvo prasības pieteikumā pirmajā instancē.

146 Ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēja pieteikumus par procesa organizatoriskajiem pasākumiem un pierādījumu savākšanas pasākumiem, kā arī viņa sniegto informāciju, lai apstiprinātu šo pasākumu lietderību, jāatgādina, ka, lai gan Vispārējai tiesai, ņemot vērā tās Reglamenta 90. panta 1. punktu, 92. panta 1. punktu un 106. pantu, jālemj par šādu pasākumu lietderību tajā izskatāmā strīda atrisināšanā, tomēr Tiesai jāpārbauda, vai Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidot šos pieteikumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 28. jūlijs, *Diputación Foral de Vizcaya* u.c./Komisija, no C-474/09 P līdz C-476/09 P, EU:C:2011:522, 93. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

147 Konkrēti, kā izriet no šī sprieduma 80. un 84. punkta, Tiesai apelācijas tiesvedībā, kurā tiek apstrīdēta Vispārējās tiesas veiktā noteikumu par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu piemērošana, jāpārbauda, vai tā īstenojusi šīs pilnvaras, pilnībā ievērojot no Hartas 47. panta izrietošās prasības.

148 Jāuzskata, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs sniedzis pirmšķietamus pierādījumus par to, ka viņu ietekmējusi atpakaļraidīšanas operācija, un tā kā *Frontex* nav brīvprātīgi sadarbojusies, uz viņu attiecas šī sprieduma 81. un 82. punktā atgādinātajā judikatūrā minētie izņēmuma gadījumi, kas attaisno Vispārējās tiesas iesaisti, nosakot procesa organizatoriskos un pierādījumu savākšanas pasākumus, kādus ierosinājis apelācijas sūdzības iesniedzējs, meklējot *Frontex* rīcībā esošos pierādījumus par šo atpakaļraidīšanu.

149 Šajā ziņā īpaši jāuzsver, ka *OLAF* ziņojuma, kas daļēji tika izpausts dažādos plašsaziņas līdzekļos un kas pievienots apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībai, 2.2.1. punkta c) apakšpunktā ir tieša atsauce uz kolektīvās izraidīšanas darbībām, kuras notikušas 2020. gada 28. un 29. aprīlī un no kurām, kā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējs, viņš cietis, un tajā norādīts, ka divas *Frontex* vienības (*Risk analysis unit* jeb *RAU* un *Vulnerability assessment unit* jeb *VAU*) apstiprinājušas dažu *open source* ziņojumu, tostarp *Bellingcat* raksta, ticamību, atsaucoties tieši uz šiem faktiem.

150 Tāpēc Vispārējā tiesa nevarēja, nepieļaujot tiesību kļūdu, noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzēja pieteikumus par procesa organizatoriskajiem pasākumiem vai pierādījumu savākšanas pasākumiem pārsūdzētā rīkojuma 60. punktā minēto iemeslu dēļ, proti, atsaucoties uz to, ka tai nekādā ziņā neesot pienākuma veikt papildu pierādījumu iegūšanas pasākumu par strīdīgajiem faktiem, pat ja tā, pabeidzot juridisko analīzi, nonāktu pie secinājuma, ka neviens no lietas materiāliem nešķiet pārliecinošs.

151 Turklāt attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu organizēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, lai viņš varētu mutiski liecināt Vispārējā tiesā, minētā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 58. punktā pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidīdama šo lūgumu, pamatojoties uz to, ka, ņemot vērā secinājumu, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegtie pierādījumi acīmredzami nevar pierādīt faktus, kas ir apgalvotā kaitējuma pamatā, un faktu, ka parasti prasītāja liecībai ir tikai neliels pierādījuma spēks, apelācijas sūdzības iesniedzēja uzklausīšana neļautu viņam izpildīt uzlikto pienākumu pierādīt faktus, kas ir apgalvotā kaitējuma pamatā, vēl jo vairāk tāpēc, ka viņš jau bija iesniedzis rakstveida liecību.

152 Kā norādīts šī sprieduma 116. un 117. punktā, Vispārējā tiesa nevar *a priori* uzskatīt, ka paša prasītāja liecībai parasti ir tikai neliels pierādījuma spēks. Turklāt šī sprieduma 113.–128. punktā minēto iemeslu dēļ apelācijas sūdzības iesniedzēja rakstveida liecība, ko apstiprina *Bellingcat* raksts un kas tādējādi veido saskanīgu pierādījumu kopumu, ir pirmšķietams pierādījums tam, ka viņu skar apgalvotais incidents 2020. gada 28. un 29. aprīlī, tāpēc viņa uzklausīšana būtu varējusi ļaut Vispārējai tiesai saņemt precizējumus par faktiem, kuri norādīti apelācijas sūdzības iesniedzēja rakstveida liecībā, un pilnībā novērtēt šīs liecības ticamību.

153 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, apelācijas sūdzības vienīgais pamats jāapmierina un attiecīgi pārsūdzētais rīkojums jāatceļ.

Par lietas nodošanu atpakaļ Vispārējai tiesai

154 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var taisīt galīgo spriedumu lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.

155 Šajā gadījumā tas tā nav. Proti, tā kā Vispārējā tiesa nav pienācīgi iztiesājusi strīdu, lai noteiktu, vai ir izpildīti *Frontex* ārpuslīgumiskās atbildības nosacījumi, tiesvedības stadija neļauj taisīt galīgo spriedumu. Tādēļ lieta jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību.

Par tiesāšanās izdevumiem

156 Tā kā lieta tiek nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2023. gada 13. decembra rīkojumu *Hamoudi/Frontex* (T-136/22, EU:T:2023:821).

2) Nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai.

3) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.

[Paraksti]